

Dvisavaitinis iliustruotas Jaunimo Laikraštis. Lietuvos Vyčių Organizacijos Organas

Tomas VII

Spalių-October 30 d., 1925

442

No. 19 (186)

Pr.

Mūsų Vajus.

Už dviejų mėnesių prasidės naujų narių vėjus. Laiko vajui skiriama du mėnesiai, pradėdant sausio 1 d., baigiant vasario 28 d. vidurnaktį. Beliko tiek laiko prisiruošimui kiek laiko vėjus tęsis. Spaudoj jau matyt žinučių, kad kai-kurios kuopos jau pradėjusios ruoštis prie to vėjus. Svarbu yra išanksto sudaryti planus, sukelti nariuose ūpą, pasidalinti darbu. Vėjus metu tada bereikėtų tik urmu stoti darban ir traukti į kuopą jaunimą dar nepriklausantį prie mūsų organizacijos.

Paskatinimui prie darbo Centras skiria net keturias dovanas: pirmąją, \$50.00; antrąją, \$25.00; trečiąją, \$15.00; ketvirtąją, \$10.00. Dovanos yra nedidelės, bet su jomis eina tas džiaugsmas, kad dalyvavimas lenktyniavime apsvainikavo laimėjimo dovana. Dovanos yra tik keturios, gi kuopų yra virš šimto, ir tikimasi, kad visos kuopos lenktyniaus vajuje. Taigi, tik mažas nuostimis kuopų laimės Centro skiriamas dovanas. Tečiau, kiekviena kuopa pasigavusi vėjus ūpu, pasidarbavus laimės naujų narių, gaus progą skiepti kilnias idėjas kitų jaunuolių širdyse, juos dvasiniai auklėti, tautai išgelbėti. Didesnė bus kuopa, daugiau darbuotojų prasilavins, didesniais ir našesniais darbais nariams, organizacijai ir tautai kuopa pasižymės.

Kuopos pačios gali geriausia išrasti būdus kaip savo narius paskatinti prie darbo, surasti priemones kaip lengviau pritraukus naujus narius. Kiekviena kuopa turi taikytis prie vietos sąlygų, apystovų, ir ji pati geriausia pažįsta jas. Kartais kas vienai kuopai galima, kitai yra negalima, vietos sąlygos gal sunkesnės. Bet geri norai ir uolus darbas dažnai ir sunkiausias kliūtis pergali, išauklėja gerus darbuotojus.

Kuopos turėjusios pasisekimo pereituose va-

juose gal nepasigailėtų per organą "Vyti" su visomis kuopomis pasidalinti ta pasisekimo paslaptimi, jei kokios ten būta. Kaip rengėsi prie vėjus? Kaip dirbo, kokias priemones vartojo pritraukimui jaunimo? Kaip savo darbuotojus paskatino labiau prie darbo? Kiek siekta ir kiek nedasiekta? Kokie trūkumai buvo ir kaip juos galima prašalinti? Rašytojas gali daugiau klausimų pasistatyti, arba tuos pačius pakeisti sau pagal reikalo. Gal kartais kokios kuopos darbuotojai prisibijoti, kad kita kuopa dažinojus ir naudodamasi jų vartotomis priemonėmis gali užbėgti už akių su dovanos laimėjimu. Be to, gerai atsiras tokia mintis tarp vyčių. Ji per sekliai vyčių dvasiai. Juk, sulig mūsų himno žodžių, mes "gyvenam tautai ir Bažnyčiai." Tokie tat mūsų uždaviniai dideli, darbas platus, dvasia gili. Tik vieni kitiems ranką paduodami, pagelbėdami koptis aukštyn, arčiau sieksime savo tikslo.

Vėjus pasisekime, arba bile kokiame darbe, didelę reikšmę turi ūpas. Tas jau turbūt visų yra patirta. Kuopų darbuotojams-oms darbą ūpo sukėlimui palengvins spauda tiksliai tam panaudota. Aprašymai apie darbavimąsi, pasisekimus, dažnai pakursto netik tą pačią kuopą prie smarkesnio darbo, bet labiau įjudina ir kitas kuopas į darbą, lenktyniauti panori. Ūpo pasigavus, lenktyniavimui įsisiūbavus, atsiranda ir daugiau energijos, nuovargis ne taip jaučiamas ir paskui visi gali pasidžiaugti savo darbo vaisiais.

Kuopos tad pasirūpinkite veiklius korespondentus-es, naudokitės kat. spauda, o ypač savo organo "Vyties" neapleiskite.

Dabar visur ir pas visus: vėjus! vėjus!!
VAJUS!!!

V. Vainutis

Mikalojus Kastantas Čiurlionis

(50 metų sukaktuvės jo gimimo)

Kiekviena tauta gerbia savo didvyrius, jų atminčiai stato didelius paminklus. Arba šiaip suėjus sukaktuvėms, mini juos, ir pagerbia jų genijalingus kūrinis, prisimindami to, ar kito, asmens pagrindinius charakterio bruožus. Taigi, aš čionai mesiu keletą minčių brangiesiems "Vyties" skaitytojams ir nušviesiu to pasaulinio asmens genėžį, taipogi ir sąlygas kuriose jam teko savo gabumus vystyti.

Mikalojus K. Čiurlionis pirmą kart išvydo pasaulio šviesą savo tėvo, paprasto parapijos lietuviu vargoninko, bakuzėje 1875 m. rugsėjo 11 d., Varėnoj. Iš ten, laikui bėgant, Mikalojaus tėvas persikėlė vargoninkauti į Druskininkus kuriuos Čiurlionis labiausiai mėgo iki savo mirties.

Kūdikystės dienas praleido labai vargingai. Baigęs pradinę mokyklą, apie aukštesnį mokslą negalėjo būti jokios kalbos, nes tėvas neturtin gas, neišgalėjo Mikalojaus leisti į tolimesnį mokslą.

Dar gana anksti pas jaunutį Mikalojų reiškėsi linkimas prie muzikos. Dar jaunutėlis būdamas, pradėjo bandyti savo jėgas muzikos srityje. Geros motinėlės rūpesniu, jį muzikos mokyti pradėjo kaimystėje dr. Markevičius. Čionai ir slinko nežymiai jo kūdikystės dienos ir metai. Mokinosi muzikos, klausė savo motinėlės pasakų ir dainelių, stebėdamas nepaprastomis apylinkėmis. Ir buvo, ištikrųjų, kuo stebėtis, nes jo gimtinė buvo gražioji Dainavos šalėlė, daug pašakingų slapčių slepianti savyje. Jojo sieloje išpaudė neuzmirštamus vaizdus ir savo kūrybos galioje dyvinai atvaizdavo. Muzikoje parodė nepaprastų gabumų. Tat jo mokytojas, dr. Markevičius, matydamas jo gabumus, rekomendavo jį kunigaikščiui M. Oginskiui, kuris 14 metų Mikalojų pasiėmė pas save į Plungę. Čia jam teko išbūti bent ketverius metus orkestre. Per tą laiką kunigaikštis Oginskis, pažinęs ir įsitikinęs neabejotinuos M. K. Čiurlionies gabumuos, siuntė jį konservatorijon mokintis.

1900 m. jis pabaigė Varšuvos konservatoriją, atsižymėjęs savo darbštumu, kaipo geriausias mokinys. Varšuvos konservatorijoj būdamas, parašė pirmą savo didesnę muzikalę poėmą "Miškas," už kurią Zamoiskio konkurse turėjo gauti premiją 1,000 rub., bet del kaž ko negavo.

Toliau parašė kitą muzikos kūrinį "Polonez," kuris kunigaikščiui labai patiko ir jis buvo pa-

skyręs 1,000 markių (rublių) išvažiavimui užsienin, kad dar geriau susipažintų su muzikos teorija. 1901 m. tuo tikslu jis nuvyko Leipcigan. Čia jam teko mokytis vienus metus. Mokinosi pas geriausią tų laikų muzikos teorijos profesorių. 1902 m. parašė "Fuga"—muzikos kūrinį, kuris viešame konservatorijos koncerte turėjo didelio pasisekimo. Bet čia netikėtas įvykis suardė plenus ir galimybę toliau studijuoti užsieny. Jam Leipcige esant mirė kunigaikštis Oginskis, draug su juo mirė pažadėtoji stipendija. Vargais patraukė mokslą ligi galo ir, padedant geram draugui lenkų jaunam kompozitoriui E. Morauskui, grįžo Varšuvon, kur ir apsigyveno.

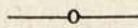
Tapyba pradėjo užsiiminėti turėdamas 30 metų amžiaus. Piešdavo tik šiaip atvirutes savo pažįstamiems pasiūsti. Jau suaugęs darbavosi pirmiausia Kauzikio, vėliau Staborauskio paišymo mokyklose. Šis pastarasis patarė mesti mokyklą ir dirbti savystoviai, ką žinoma M. K. Čiurlionis padarė. Nuo to laiko prasideda jo kūryba tapybos srityje. Pirmieji jo kūriniai: "Girios muzika," "Laidotuvės," "Tvanas" ir kiti, buvo tai pirmieji drąsūs užsimojimai.

1907 m. persikėlė Vilniun, kame pradėjo aktyviai veikti lietuvių tarpe. Jis taip pat prisidėjo prie Dailės Draugijos įkūrimo, dalyvavo tos pačios draugijos parodoj, nors tuomet mažai kas jį suprato; suorganizavo lietuvių chorą, harmonizavo dainas. Čia besidarbuodamas lietuvių tarpe susipažino su mūsų rašytoja Sofija Kyman-taite, su kuria 1909 m. žiemą ir susituokė. Vilniuje porą metų pagyvenęs, 1909 m., drauge su žmona, persikelia į Petrapilį ir tik čionai jį tinkamai suprato ir įvertino rusų dailininkai, primdami į savo menininkų būrelį "Mir iskustva."

Vasaros metu M. K. Čiurlionis važinėjo Žemaitijoj, piešė kryžius, rinko sau reikalingą dailės medžiagą. 1910 metais rudeniop grįžo Petrapilin, kame užsidaręs apytamsiame kambaryje dirbo. Pasakojo, kad jis dažnai išstovėdavo prie drobės su teptuku rankose po aštuonias valandas, užsimiršęs apie poilsį ir valgį. Toks dvasinis įtempimas, savo vaizduotės sukaupimas, pakirto jo dvasios jėgas,—apsirgo proto liga. Atvykus žmonai, tuoj ėmė reikštis katastropos pradžia. Parvažiavus į Druskininkus dar buvo truputį pagijęs, bet greit vėl apsirgo. Prisikankinęs ties Varšuva proto ligų sanitarijoje daugiau negu

metus, mirė, ir palaidotas Rasos kapuose, Vilniuje, 1911 m. kovo mėn. 31 d.

Jis mirė... bet jo genialė dvasia nuskrydo į tą jo vaizduojamą slaptinę, fantastinį pasaulį, kuriame vešpatauja amžinasis grožis; kame šviečia nesuskaitoma daugybė saulių ir skraido dyvini paukščiai. Atsiskyrė su šiuo pasauliu, kad daugiau jau niekuomet į jį nebegrįštų, nes visą gyvenimą jam buvo perankštas ir žiaurus. Bet jo kūriniai kalbės amžiams apie Amžinąjį pasaulio Kūrėją.

A. Matutis

Karaliūnas ir Trys Sūnūs.

Kadaise gyveno vienas išmintingas ir turtingas karaliūnas. Jis turėjo tris sūnus ir svajojo apie gražią jų ateitį. Delto gi vieną dieną pašaukė juos pas save ir prakalbėjo sekančiais žodžiais:

“Kiekvienam aš duosiu sidabro ir aukso ir žemčiūgų. Tatai eikite į mano viešpatystę ir sulyg savo pamėgimo naudokitės gautais turtais. Ir, kurs geriausia pasitarnaus mano Tautai, tai paskirsiu jį karaliūnu ir jis užims mano sostą.”

Sūnūs, aprūpinti tėvo turtais, išsirengė durti, kaip galėtų geriausia pasitarnauti jų tėvo kraštui.

Ir, praslinkus keliems metams, sugrįžo šauiniai išsipuošę pirmutinis sūnus, kurio veiduose žymėjosi tikringumas; ir, stojęs prieš savo tėvą, prabilo:

“Išklausyk, gerasis tėve, ką nuveikiau su apturėto aukso pagelba. Aš praturtinau tavo kraštą, įvesdams pramonę ir prekybą, pastatydamas milžiniškas dirbtuves ir įkurdamas elektros gamybas. Elektrikinės žiežirbos neša žaibo greitumu žmonių mintis į visas pasaulio dalis. Gautais turtais prigriebėjau tavo piliečiams įgauti gerbuvį.”

Karaliūnas, išklauses pirmutinio sūnaus, tarė:

“Aš neturiu priežasties smerkti gražaus tavo pasidarbavimo; dar-gi pagerbiu tave už tą viską.”

Sekamai pribuvo antrasis sūnus gražiuose drabužiuose ir, nusišypsodamas prieš karaliūną, atsiliepė:

“Tėve, be abejonės, pripažinsi, jog gerai su-naudojau gautuosius turtus. Aš pastatydinau augštesnias mokyklas, parūpinau mokytojų ir dailininkų, stengdamasis, kad mokslas, literatūra ir dailė klestėtų šalyj ir kad piliečiai įgytų tą viską.”

Karaliūnas, išklauses antrojo sūnaus, išsi-
reiškė:

“Aš negaliu tavęs peikti už tą viską, nes daug gero padarei mano piliečiams.”

Galutinai pribuvo ir trečiasis sūnus, tačiau prastuose švarkuose ir pasitenkinusiu veidu pri-siartino tyliai prie tėvo.

Ir karaliūnas jo užklausė:

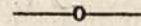
“Mano sūnau, ką gi gero padarei mano kraš-tui?”

Ir jaunuolis, jausdamasis laimingu, atsikrei-pė į tėvą ir tarė:

“Aš atidaviau viską vargšams, apdengiau nuo-gus, pasotinau alkanuosius, pradžiuginau nusi-minusius ir pamokinau klystančiuosius. Aš gy-venau ir mokinau, prisilaikydamas neturto evan-gelijos, nelaimingiems duodamas išvidujinę laimę ir suteikdamas vidujinę ramybę. Aš mylėjau sa-vo artimą, kaip pats save; ir praturtinau varg-šus.”

Karaliūnas, besiklausydamas tų žodžių, pra-džiugo, ir, džiaugdamašis, paėmė tą trečiąjį sūnų į savo prieglobstį ir atvedė prie sosto, papuošda-mas jį vainiku, skeptru ir purpura, ir pareiškė:

“Brangusis sūnau, tapk karaliūnu ir valdyk mano šalį. Tu tikrai palaiminai mano Tautą, tikrai pažinai mano piliečius ir piliečiai pažino tave. Tu užsipelnei mano sosto, nes atstovavai tikrąją meilę.”

J. Žvelgūnas

* * *

Kaip troškau, svajojau—
Dienas lūkėjau,
Užburtų tolių pasiekti norėjau...
Ė šiandieną kur tieji
Siekiai šventieji!—

Jie žuvo, išnyko—
Kaip ryto rasa...
Tik kryžiai, kapai
Liko vaizdai
Prieš mano akis...

Gi, ar sulaukiau to, ką žadėjo
Auštantis rytas?...—
Ne... Oi, ne...

25-IX-1.

Kokia yra valdžia, toks bus ir žmogus. Plato.
Pasakyk man ką mėgsti ir aš pasakysiu kas esi.
Ruskin.

Pirmas politinės partijos seimas Suv. Vals. susirinko
1830 m.

A. Vaičiūnas

SU RYTO AUŠRA...

(Prisiūsta)

Aušta aušrelė šviesi pazarėlė.
Reiks broleliui karan joti.
Stovi seselė prie brolio šalėlės.
Stovėdama gailiai verkia.
Cit, neverk mergele, balta lelijėle.
Aš išjosiu—vėl parjosiu.
Vilniun nujosiu, karvedžiu pastosiu.
Kariuomenę kėravosiu.
(Liaudies daina).

Sužibo, nušvito rytai ugnimi.

—Sudiev, merguzėle!—aš su tavimi

Ilgiau pasilikti, matai, negaliu,

Man reikia keliauti su broliais keliu.

Pulkai, nors pailšę, bet akys—žaibai!
Vis žvelgia į tolį, kur bokštų stiebai...
Kur vilko staugimas iš tolo girdėt,
Tenai, tik, bus lemta mums kardas padėt!

Linksmi, su dainomis jie traukia keliu,
Žingsniuoja eilėmis žingsniu nors tyliu...

—Vaduokime Vilnių, vaduokim Trakus!

Visus mūs tėvynės plačiuosius laukus!

Kariai, partizanai, šauliai mylimi,
Kelčiau, kur puošias Trakai pilimi.
—Čia Vytautas maudės tame ežere,
Šiuos rūmuos vaišinos midučio taure!—

Ten Vilnius,—svajonė visų lietuvių!

Nebėgsim nuo priešo smarkiųjų šuvių!

Trakus kas pasiekė, atgal nesitrauks,

Čia, sostinė Vytauto tėvo brangaus!

—Apsupkite Vilnių!—tai vado planai.
O Vilniau senasis! ar tu jau žinai,
Kad ryt, su aušra voromis ir eilėmis,
Mes eisim dainuodami Vilniaus gatvėmis!

—o—

Žilvitis

SONETAI.

Rytmečio Rūkas.

Žara rytmetinė išsklaidžiusi rūką—
Tamsa jau sutrūko, šviesa žemę supa;
Aušra pasiilgus ieško saulės sosto
Ir žemę bučiuoja ir spindulius klosto.

Kur saulė ateina žemčiūgais nubarsto,
Lyg aukso vilyčios iščių žemės varsto.
Ir blizga krikštolais rasoti karoliai,
Ir gieda sparnuočiai tylėję ikšioliai.

Prirenęs vamzdelį žievės piemenukas—
Ankstybas dar rytas bet geras jo ūpas,
Dar pievoms bemiegant, užtraukia dainele.

Dainelei pritardam's budrus vyturiukas,
Aukštai išsikėlęs, berybėje sukas
Ir gimdo krūtinėj slaptinę galę.

Dienos Aidai.

Jau saulė pakilo rasoje išsimaudžius;
Žaruojantį veidą atsuko į žemę.
Iš josios gyvybę visi diegai semia.
Giria nenutyla jai pasakas audžius.

Kelčiau, iškilus, per žydrią mėlynę;
Praamžius jai skyrė berybėse kelią.
Ją sveikina žemė ir dausos aptemę.
Ji žiedais gražiausiais išpuošia krūtinę.

Jau krinta nuo medžių skaroto vainiko
Rasa deimantinė, kad ją pasitiko
Įkaitusi saulė iš tyro zenito.

Prasiskleidė gražūs žiedai tuliponų,
Ir kreipia į saulę veidelį malonų.
Spinduliuose saulės veidelis nušvito.

Vakaro Garsai.

Garsai vakariniai pilni įkvėpimų...
Lyg žalvario varpo slaptinę gaudimai.
Jūs sukeliat dvasioje brangių atminimų,
Su jumis man gema ir dainos ir rimai.

Jau merkias rasoti gėlių pumpurėliai,
Sesučių darželiuos žydėję per dieną,
Kad rytui išaušus klestėtų jie vėliai,
Prie savęs vilotų praeivį kiekvieną.

Štai srovės vėjelio pajudino žiedą;
Iš jo krikštolinė rasa žemėn rieda.
Lašais sidabriniais pilką smėlį vilgo.

Mėnulis toks rimtas matuoja berybę,
Kur žvaigždės sietynuos ratan susikibę,
Rasotos gėlelės jau jis pasiilgo.

Nakties Uzdanga.

Naktuzė maloni jau uždengė sodą,
Lyg aukso svajonė meili ir vienoda.
Pailsusių medžių viršūnės nurimę
Tik stiebias į gilią žvaigždėtą mėlynę.

Ir neša berybėn sparnuotąją mintį,
Kurią tik pradėjai vienatvėj supinti,
Ir pats savęs klausai ar žemė ar rojus...
Tyla vien aplinkui, nešvinta rytojus...

Tik atdusį gilų išvargus krūtinė
Išleidžia... Jau temsta žvaigždė vakarinė
Mėnulis ją lydi į kietąjį guolį.

Ir mainosi, blizga sietynai ir skliautai
Sapnuoja vėjelis, veltui jo tu klaustai,
Kodėl nenurimsta vien širdis varguolė?

J. T. Smith

Ateitininkas.

(Iš angliško liuosai vertė A. K. Tauragis).

SKYRIUS XXIII.

Kova Prasideda.

Edvardui pilnai paaiškėjo, kad jo priešas tik norėjo jį iš krautuvės išvaryti, ir kad jis neturėjo link jo ypatingo neapkentimo, išėmus tiek kiek kilo iš Edvardo pasiketinimo vietos neapleisti iš priežasties jo persekiojimų. Priežastys dėl kurių Bensonas norėjo Edvardo T— nusikratyti buvo ypatingai tos, kad jis buvo elgėta, perdaug kantrus ir perdaug protingas atsakinėti jam į jo užmetinėjimus, ir kad daug aukščiau už jį teisingume ir darbštume stovėjo. Su laiku pradėjo vaikui užvydėti, bijodamas, kad jo dėdė vaiko nepamylėtų ir nepakeltų į aukštesnę vietą. Jei vaikas tokis kaip Edvardas—tokis teisingas, greito supratimo, ir narsus—kada raštinėn įeity, slaptas pono Tamo Bensonso gyvenimas liktų visuomenės žiniai atidengtas. Kadangi Vincas taip drąsiai jam kalbėjo apie išdavimą, jis įsitikrino kad krautuvės pasiuntinis nužiūrėjo kai-kuriuos jo trūkumus. Turi jis sužinoti ką Edvardas žino, ir tuomet taip jį išstumti iš vietos, kad niekas jį nekaltintų tuomi darbu. Nustoję viešai persekiojęs, ir pradėjo dėsinti savo plianus, kad Edvardą pažeminus jo dėdės akyse. Kaip jį pykdė kuomet išgirdavo savininką vaiką giriant! Vieną dieną Urliui užbaigus kalbą apie Edvardo nuopelnus, įsakė seserėnui supažindinti vaiką su raštinės paslaptimis ir pareigomis, ir prirengti jį pakėlimui vėliau, bet Bensonas atsisakė.

“Aš apsieinu gerai ir taip kaip dabar esmi,” buvo jo pasiaiškinimas; “prie to dar negaliu pakęsti to vaiko nerangumą.”

“Gerai, aš paimsiu jį į savo rankas,” sakė dėdė. “Nuostabu man, kad tau nepatinka jo darbas ir jo charakterius.”

“Jis prie Tamstos, dėde, nuduoda geruolu; bet jei Tamsta pats taip artimai susidurtum kaip aš, nebūtum taip rūpestingas jį pakelti.”

“Maniau, kad aš gana artimai su juomi susiduriu,” atsakė jisai, žymiai užgautas. “Bet kadangi tu sakai jis turi vieną veidą tau, o man kitą, aš jį asmeniai ištirsiu, o tu gali tēmyti. Aš apie šitą krautuvę veidmainių nelaikysiu.”

Nors ir šypsodamas, žiūrėjo savo seserėnui tiesiai į akis, kad Tamo širdis sudrebėjo. Bet, dar buvo jam proga išvaryti Edvardą T—, ir jis tvėrė savo plianus švelniai ir pasekmingai.

Nors Urlis senoviškai varė savo prekybą, visgi jis akyliai dabojo administraciją. Sau žemesniems paliko prižiūrėti nieką kaip tik raštinę, tēmyjo juos atsargiai, ir buvo patenkintas, kad kiekvienas atliko savo pareigas pusėtinaai gerai. Jo gērėjimasi Edvardu susilaukė aštraus sutūrėjimo kuomet Tamas Bensonas atsisakė jį raštinėn priimti. Jo pasitikėjimas savo nužiūrėjimo ypatybėmis irgi buvo sujudintas. Jei jo seserėnas mato ką jis nematė, tad reiškia jo gabumai pradeda atbukti, o jis pats palieka lengva veidmainių suktybių auka.

Kiekvieną rytą nustatytoj valandoj Edvardas krautuvę atidarydavo ir taip atlikdavo viską, kad kaip septynios prekyba galėjo atsidaryti. Kad sutaupius laiko, jis iššluodavo krautuvę vakare, pasilikdamas pusę valandos ilgiau negu kiti, gi ryte nudulkindavo. Ant rytojaus po ginčo su savo seserėnu Urlis viską apžiūrėjo, ir didžiai nustebė iš reginio. Viešose vietose buvo rūpestingai iššluota, bet slaptesnės vietos—kampeliai buvo visai nešvarūs, nors jis vaikui ypatingai buvo įsakęs jų neapleisti. Nesiskundė tuomi, nes Tamas patarė tyliai tēmyti iki sužinos visą eilę vaiko apsileidimų. Antrą rytą jis pats atėjo krautuvėn valandą anksčiau, kad patyrus ar Edvardas laiku pribūna.

Tą rytą kaip ir tyčia, keistas ir nepramatytas dalykas Edvardui atsitiko. Jam beeinant krautuvės-link vienas jaunų išdykėlių, kuriuos Ateitininkai buvo supliekę ir suvaldę kovoje prie Smilčių Suonosos, sutiko jį, apipasakojo savo nelaimės ir jausmus garsiu balsu, ir reikalavo tuč-tuojaus atsilyginti. Veltui Edvardas prašė patogesnio laiko jį sutikti garbės lauke. Galų gale matydamas, kad kalba laikas tik eikvojamas, nugalėjo savo priešą ir nuėjo savo keliu. Susitikimai anksti rytą atsikartojo taip dažnai, kad Edvardas ant galo turėjo susitarti su Ateitininkais, kad jie palydėtų jį į krautuvę ir apsidirbtų su “užpuolikais.” Suprato kas juos pasiuntė, bet jis nei sapnuot nesapnavo kaip toli jo priešas buvo su savo plianais nužengęs.

Urlis buvo liūdininku vienam šių užpuolimų, ir apgailestavo Edvardo muštinėse jėgą ir mitrumą. Nešvari krautuvė, triukšmingumas gatvėse, ir vėlus atėjimas liūdiėjo seserėno teisybei. Bet dar daugiau dalykų atsirado. Tamas Bensonas

parodė jam kaip maži daikteliai dingdavo nuo lentynų,—toki daiktai, kurie vaikui patiktų, o kurie vyrui visai nerūpėtų. Ištraukdavo jis laikraščius abejotinos rūšies iš Edvardo viršutinio žeminio žipono, su cigaretėmis ir kitais nepritariamais daiktais. Ištikro, jis taip užsipuolė ant vaiko gero būdo, kad Urlis metė sumanymą jį pakelti. Žinojo jis dabar, kad buvo tik laiko klausimas kuomet Edvardas ir kiti apleisiai, ir pradėjo galvoti ar randasi nors vienas tikrai vertas vaikas vsame miestely.

Edvardo akys atsidarė ir jis pamatė tikrąjį Tamo Bensono charakterį tik tuomet, kuomet jis turėjo muštis su senaisiais priešais. Matė jis purvą kampuose, pasigedo mažųjų daiktų, ir stebėjos iš cigarečių kvapsnio, einančio iš jo drabužių. Bet šie įvykiai atsitiko tik kartą, ir jis juos prie savęs niekaip neprijungė. Bet kuomet Ateitininkai turėjo stoti kovon, kad apgalėjus žiauriosius vaikus jaunuolius kurie jį rytais užpuldinėdavo, pradėjo galvoti apie Tamo Bensoną būdą. Urlis dar neseniai jam šaltu paliko, bet vis kaip po senovei šypsojosi. Staiga visa teisybė jam apsišvieškė. Sesorėnas pripildė savo dėdę vienais melais apie jį, Kokio dar geresnio išaiškinimo ir reikėjo? Bet gi ar galėtų protaujantis žmogus, ypač katalikas, kuris kartais eidavo į bažnyčią, būti kaltu tokių niekšysčių? Rodos būtų negalimas daiktas, bet kiek jį patėmyjus parodė, kad Tamas Bensonas turėjo tiek blogo savy, kad ir konkurentui pakenkus. Aštrus tyrinėjimas rodė, kad jis apmokėjo tuos jaunuolius kurie Edvardą gatvėse rytais užpuldinėjo; kad jis juos samdė del supliekimo, kad tik Edvardą suvėlinus krautuvėn pribūti. Galimas daiktas, kad jo dėdė ir mūšius matė, pastebėjo ir purvą krautuvėj išbarstyta, ir kad jam buvo pasakyta, kad Edvardas yra vagis. Jau nebuvo galima gaišinti laiką. Tą pačią naktį kuomet sužinojo šiuos dalykus visiems išėjus namo stoji jis prieš Tamą Besoną raštinėj.

“Na?” sakė tasai vyrukas, su panieka.

“Supliekiau visus vaikus, kuriuos tu pasamdei muštis su manim pereitą savaitę,” sakė Edvardas, “gi Ateitininkai apsidirbs su kitais. Iššlaviau tą purvą kurį tu krautuvėj už skrynių pribarstei, ir dabočiau visus tuos daiktus, kurie nuo lentynų dingo, kad galėtum savo dėdei pasakyti būk kas juos pavogė. Dabar, kada tu nustos dirbęs savo purviną darbą prieš mane?”

“Aš nežinau apie ką tu kalbi,” žiauriai sakė Tamas Bensonas; “ir noriu kad tu kuogreičiausia išeitum iš šios raštinės, o jei ne tai aš tave išmesiu.”

“Ar tu nori, kad aš pakalbėčiau su tave dėde apie visą tą rytoj, kad jis išgirstų mano pusę?”

užklausė Edvardas. “Jei ne, tai atsakyk ant mano užklausimo: kada visi tie melai ir muštinės nustos?”

“Kuomet tavęs šioj vietoj nebus ant visados,” atsakė Tamas, lengvai prarydamas savo žodžius, nes jis nenorėjo, kad šis dalykas pasiektų jo dėdės, kurio teisingas ištyrimas tikrai viską atidengtų.

“Negalėjai manęs pirma išvartyti,” sakė Edvardas pajuokiančiai, “tad dabar manai iš manęs padaryti vagį ir visu tuomi kas tik bloga. Ar tu manai, kad aš išeisiu ir paliksiu paskui save tavo melus? Ne, kaip tu gyvas esi, Tamai Bensone! Aš turiu draugų, gi tu neturi geresnio charakteriaus negu mano.”

“Tu, tu, elgėta!” pajuokė anas.

“O kuomi tu esi? Manai, kad niekas nežino kur tu savo šventes praleidi ir ką darai su savo pinigais? Mėgini primeluoti savo dėdei apie mane, kad manęs nusikračius iš čia, gi man tik reikia jam visą teisybę apie tave pasakyti, ir tu būtum išmestas net iki Kinijos. Kas, dar, turi geresnę progą išbūti čia kitą metą? Nerūpi man čia pasilikti, bet pasiliksiu, ir tą dieną kurioj aš apleisiu, apleisi ir tu, kytras pinigų lošike!”

Tamas Bensonas sėdėjo it štabas, bejauslis ir nusigandęs prieš šitokį apsišviekimą. Jis buvo it pusgyvis kareivis bateriją dabojojantis, kuris mato savo šautuvus geležimi užkaltus, nei rankos negalėdamas pakelti apsigynimui.

Su tuo paskutiniu grąsinimu Edvardas jį apleido, nes nenorėjo ilgiau su juimi kalbėti ir bijojo kad Bensonas iš piktumo pridės kitas muštynes prie visų praėjusių dviejų savaitių muštynių. Net pats nustebė užmetinėjimų pasekmėmis. Bensonas nubalo it lavonas, gi akys leido ugnį ant Edvardo, bet nei žodžio negalėjo ištartti. Žinojo jis kada buvo nugalėtas, bet taipgi žinojo, kad visai kitokis sumanymas buvo reikalingas šį tvirtų dirksnių vaiką pergalėti.

Vėliau Edvardas nusprendė apleisti krautuvę ir surasti sau kitą vietą, nors ir nepatogu būtų jam apleisti kuomet pažeminimo šešėlis pasiliko pas Urlį. Tuomet jautė didį sąjausmą tam žmogui, kuris jam buvo toks malonus, ir kurį be abejonės jo gudrus ir išdykęs seserėnas apgauldinės iki galo. Čia buvo dalykas Tėvui N— nuspręsti, ir jis ant rytojaus išdėstė jam visas smulkmenas. Kunigui patiko vaiko būdas ir pasirijo perkratinėti ir užbaigti svarbius vaiko gyvenimo klausimus.

“Kaip tu visą tą sužinojai?”

“Apsisukinėdamas ir visuomet laikydamas akis atdaras,” atsakė Edvardas. “Kada šie jaunuoliai nori blogu keliu eiti, sutveria ratelį kaip mūsų ir duoda jam gražų vardą. Jie mano, kad

LIETUVOS VALSTYBINIS TEATRAS KAUNE.

Jame vaidinami dramatiniai veikalai, operos. Sėdinių turi apie 900. Beveik visada jis yra žmonių prigrūstas. Kartais sunku yra išanksto gauti tikietas.

visi apgauti, bet kuomet būrys pradeda eiti į tūlus namus naktį ir dieną, kame langatiesės užtraukiamos ir kuomet laikas nuo laiko jie pasigeria, tuomet žmonės žino, kad tai ne literinis ratelis."

"Ištark literatinis," sakė Tėvas N——, —"ne, žinoma, ne. O prie kurio ratelio Bensonas priklauso?"

"Prie Šelės Literatinės Draugijos. Ten jie turi didelio vyro biustą kaip tik už durų," ir Edvardas net nusijuokė. "Vieną naktį mačiau šilkinę skrybėlę ant biusto, pakreiptą, kad užkavotų kairiąją akį. Štai kaip jie mano apie Šelę, nors nežinau kuomi jis buvo."

"Spėju, ten kortomis lošia?"

"Rately, taip. Bet Bensonas deda pinigų ant arklių lenktynių, ir nustoja daugiau pinigų negu pats padaro, nes jis nėra laimėtojas."

"Kur jis gauna pinigų?"

"Tėve, tas tai klausimas."

"Tad manai Urlį apleisti?"

"Neapsimoka kovoti su Tamu Bensonu, nes jis pasiels su manim kuožiauriausia. Derėtų man apleisti. Bet atsimenu Urlį, kuris buvo taip prielankus man, žinote, 'elgėtai,' ir nenoriu apleisti jį vieną su Tamu. Bet žinoma, tai ne mano dalykas."

"Ar jis pats savęs negali apsižiūrėti?"

"Gali, bet visgi Tamas jį apie mane ir gal apie kitus dalykus apgaudinėja. Jei pasilikčiau, tai Urlis vis kada dažinotų, kad aš esmi nekaltas. Bet vėl kas gali žinoti, kada ir kaip visas tas iš naujo prasidės?"

"Tas tiesa," sakė Tėvas N——, "bet visgi dera tau krautuvėj pasilikti, arba išgelbėti arba nugalėti Tamą Bensoną. Jei gali jį išgelbėti, tuo geriau; jei ne, tad turi išgelbėti Urlį nuo jo. Nereikalaujama nuo tavęs taip daug atlikti, bet man rodos, kad tavo pasilikimu galima blogą su-laikyti."

"Taip ir aš į tai žiūrėjau," sakė Edvardas, "bet sykiu Urlis gali man ačiū pasakyti, kad aš išsineščiau, gi Tamas gali mane į kalėjimą padėti."

"Lai būna ir taip, tu turi užtektinai gatavos parankos pas Maginį ir mane."

"Tad pasiliksiu ir darysiu kuogeriausia."

"O aš atskirai pratarsiu asmeniai žodį Tamui Bensonui, duoti jam suprasti, kad mes jo bėgi tėmyjame ir laukiame jo literatinių vaisių. Dabar, tad, ko mes turime tikėtis iš kito mūsų ratelio susirinkimo?"

Edvardas nustebo iš staigumo kuriuomi kunigas atidėjo Bensonu klausimą, nes paprastai jis perkračinėdavo viską kelis sykius, kad klaidos išvengus, bet dabar jam Tamas Bensonas ir jo

pasielgimas rodos turėjo mažos svarbos, ypatin-
gai kadangi užvedė kalbą apie Ateitininkus.

“Naujas dalykas kurio galima tikėtis,” atsa-
kė Edvardas, “tai gerbiamo Vinco Radlio gy-
venimo bėgis, kuomet susilauks savo padirbtos
kojos. Jis apie tai nieko nesakė, nes jis apie tai
nemąsto. Bet man rodos, reikėtų mums tuomi
užsiimti, kad jį padrąsinus ir kad sukėlus jame
mintis apie tai.”

“Iki jis pats apie tai kalbės, mažai bus mums
reikalo kalbėti apie tai. Žinai jis labai atkak-
lus.”

“Nedabartinis Vincas,” atsakė Edvardas.
“Šis yra naujas vaikas. Visos jo blogos ypatybės
buvo toj kojoj kurią traukinis nuvažiavo. Nau-
jasis Vincas vertas kuogeriausio darbo, kurį ga-
lime surasti.”

“Matau, kad tu jau apie tai esi mąstęs,”
sakė Tėvas N—.

“Ir turiu mintį, bet beveik gėdinuos pasaky-
ti: tą pačią vietą naujam vaikui—raštininku pas
Vilardą.”

“Sapnas,” atsakė kunigas galvą kratydamas,
“ir negalimas daiktas.”

“Kai-kurie sapnai išsipildo. Galime palaukti
ir galime pabandyti. Turiu sumanymą, ir aš jį
išmėginsiu, tik dėl juokų. Vincas apie tą vietą
sapnuoja. Aš nugirdau jį miege. Atgauti se-
nąją vietą dar pilnai neatlygintų jam už nusto-
jusią koją. Ar pagelbėsite, Tėve?”

“Kaipo ratelio vadovas, negaliu atsisakyti.”

Edvardas namo nuėjo nuo svarbaus pasima-
tymo su lengva širdimi. Matė toli ateitin ir mąs-
tė apie džiaugsmus. Pasaulis išrodė labai links-
mas, nežiūrint Tamo Bensonso galvojimų ir nuo-
dėmių.

(Dar ne pabaiga).

P. Užletausis

Jaunystės Takais.

Taip nesenai aš, rodos, klajojau tamsioje gi-
rioje. Aplinkui buvo visur tamsu, vien šmėklos
akyse vaidenosi. Bet aš ėjau nieko nebijodamas,
nieko geresnio nematydamas. Mano kelias nors
klampus buvo, nors draugai juokės iš manęs,
nors niekas nėjo tuo keliu, bet aš, jaunystės in-
stinkto vedamas, žengiau tolyn. Žengiau, bet
nežinojau kur. Buvau pradėjęs abejoti, ar pa-
siseks man kada nors išvysti šviesią dienele,
skaisčią saulutę, ar teks visada klaidžioti toj ny-
kioj gyvenimo girioj, kur tūno viskas tamsios
nakties prieglobstyj. Ėjau be meilės jausmų, be
širdies skausmų, be ilgesių, svajonių.

Taip beklampodamas pakėliau galvą aukštyn
ir išvydau nepaprastą, skaisčiais spinduliais ap-
šviestą, žvaigždutę. Išvydęs nudžiugau, kad taip
netikėtai, lyg paslaptینگame sapnų pasaulyj, aš
jos žvilgsnį paregėjau. Dar kartą žvilgterėjau
į tą pasaulio erdvę mirguliojantį tašką... ir ma-
no širdis sudrebėjo. Manij kaž kas nepaprasto
pasidarė: kraujas gyslose bėgo smarkiau, širdis
krūtinėj labiau tvaksėjo ir dvasios nerimastis
kilo. Bijojau jos akysna pažvelgti ir ėjau tolyn,
jos meilingų ir nekaltų žvilgsnių lydimas. Krū-
tinės gelmėse kilo ilgesys pasiekti tą žvaigždutę.
Bet ji toli nuo manęs! Rodos, nepasiekiamuose
daujų kraštuose. Dėl to dabar skendau svajo-
nėse, nerimstančių minčių pagautas, skridau toli
prie jos. Ir pagimdytas meilės ilgesys veržėsi iš

jaunos krūtinės į išsvajotus laikus, į meilės ta-
kus. Meilės ugnelė plasnodama skrido į jos apy-
linke, prie jos jaunystės dvasios žibančių akučių.
Nebetekau vaikystės ramumo, kūdikystės am-
žiaus malonumo. Nustojau brangiausio laiko,
kuomet nežinojau kas tie jausmai, svajonės. Da-
bar palikau visad užsimastęs, nuliūdęs svajoto-
jas. Kartu daros linksma, malonu, kartu ir liūd-
na. Kuomet, tamsiems debesims praslinkus, iš-
vysdavau ją, jaunystės širdies stygos suvirpėda-
vo, krūtinę suspausdavo skausmas, bet malonu
regėti ją. Ir nebetekęs jėgos atsispyrimui jos
sukeltajai meilei, pasiryžau ją atsiekti.

Pavasario malonus vakaras. Gamta visa, at-
sikėlusi iš po šaltos ir tvirtos žiemos, apsidengusi
žaliais rūbais bei gražiais papuošalais, vilioja į
save žmogaus dvasią, įskiepydama į ją atgijimo
jausmą ir grožio ilgesį. Ir žmogaus siela, grožė-
damosi puikiais pavasario vakaro reginiais, pa-
bunda iš gyvenimo nuogybės, iš pasaulio purvi-
nyjų džiaugsmų ir veržias į erdvę begalinę prie
Amžinojo Idealo.

Ėjau vakare vienas ežero linkui. Saulutė
jau slėpėsi už aukštųjų kalnų ir miškų tankiųjų.
Prisiartinau prie ežero kranto. Saulės paskuti-
nieji spinduliai, prasiskverbdami pro kalnų vir-
šūnes ir medžių tarpus, mušėsi į ežero tyliai ban-

guojančias vilnis ir nyko vandens gelmėse. Aplinkui gamta poetiškai įstabiai atrodė. Ir mano dvasia, pagauta puikiojo vaizdo, skrido iš šio žemiškojo pasaulio į padangių berybę. Vaikščiojau ežero pakrantėmis. Štai vilnys šoksta, ūžia ir nyksta jūros gelmėje, tai didelės bangos atplaukia į krantą ir vėl pasineria jūros dugne. Taip ir žmogaus siela jaunystės metu, tai kilsta aukštyr ir skraido dangiškais takais, tai puola žemyn ir pasineria gyvenimo dumbluotuose keliuose. Jaunystė—tai banguojanti jūra, tai audrų bei vėtrų sukūrys. Taip svajodamas sėdėjau ežero krante. Meilės jausmas mane kankino ir mano iš ilgesio dvasia skrajojo padangėse, idėjų keliais. Tik netikėtai kažin ką išgirdau prisartinant ir pažvelgiau... dvasia prislėgta skausmų pabudo ir radaus svajotame pasaulyje...

Ji atsisėdo šalia manęs. Netekome žodžių. Tik paslaptینگomis mintimis, lyg radio pagalba, šnekėjome. Mūsų širdys kalbėjo, kad mus čia atvedė meilės ugnelė ir kad mes viens kitą jau esame pamylėję. Bet iš kur imti tiek drąsos ir prisipažinti jai savo meilę. Tai dar pirmas atsitikimas mano jaunystėje. O noras buvo didelis praskleisti dvasios turinį ir parodyti jai visus savo sielos turtus. Norėjos širdies gelmėse susikaupusius meilės nekaltuosius bei ideališkuosius jausmus išlieti. Saulės rausvieji spinduliai pasislėpė visai, ir visa gamta nutilo, rengdamosi nakties ramybei. Tik jaunųjų širdžių stygos virpėjo, tik jų vienas skambėsysis teardė gamtos tylą. Paėmęs popieriaus lapelį, drebančiomis rankomis parašiau: "Mano širdies gelmėje kilo romantiška meilė prie Tavo, ar ji ras Tavo sieloj atgarsio." Virpėdamas padaviau jai; ir laukiau iš jos atsakymo... Štai jau turiu iš jos lapelį ir skaitau: "Meilė pagimdė meilę." Koks aš laimingas! Man pasaulis tapo romantiškų karalystė. Ir aš priglaukęs ją karštai prie krūtinės pakilau aukštyr, įgavau galingus oro sparnus. Mano dvasia tapo pripildyta naujų idealų, siekių kilnių. Pasaulis atrodė meilėje paskendęs ir norėjos visą žmoniją prispausti prie jaunosios krūtinės ir išgelbėti ją iš skausmų, nelaimių. Ir pakilęs su ją aukštyr tapau užburtas žmogus ir idealistas. Man prieš akis atsivėrė naujas pasaulis pilnas meilės bei grožio, išklotas rožių žiedais. Dabar norėjau visada mylėti tą, kuri įžiebė į širdį meilės kibirkštį, parodė naują gyvenimą, suteikė naujų idealų ir, be to, dirbti tautos ir žmonijos labui. Su tokiomis svajonėmis ir troškimais ėjau namo drauge su ja, mėnesio šypsenos vedamas.

Žilvitis

RUDENS GĖLĖS.

Čia gėlės prie tako tik rodos žydėjo,
Alsavo vien meilę papūrę žiedai.
Išnyko jų grožis nuo to rudens vėjo;
Tik liko nuvytę pliki jų stiebai.

Kur dingote brangios viliojančios gėlės,
Oi kur pasidėjo švelnučiai žiedai?
Pražydote mielos viduj vasarėlės;
Kodel nusigandot mirties, kad nuodai

Užgavo jūs' širdį... palaidota grožė.
Aplinkui vaidenas atšalę kapai.
Čia tiek atminimų man' sielai atvožė;
Čia poilsio vietą ramesnę radai.

Prie šito va tako vien gėlės žydėjo,
Bučiavo jas meiliai saulutės šaipai.
Bet rudeniui dvelkiant nuo pirmojo vėjo
Nuvyto, tik liko pliki jų stiebai.

J. Žvelgūnas

TRIOLETAS.

Išeisiu aš vienas į laukus plačius!..
Užtrauksiu ten dainą, oi, balsu skardžiu...
Ten širdžiai bus ramu, dainai platu—
Išeisiu aš vienas į laukus plačius...

Mano bakužėj—vargas, nelaimės—
Anksti rytelį nē saulē nešviečia...
Išeisiu aš vienas į laukus plačius!..
Užtrauksiu ten dainą, oi, balsu skardžiu...

Rokiškis, 25-VI-13.

Jurgis Daina

Priešas kilpas mumiems taiso,
Kad pavergti, kad apgaut,
Ir vaidus tarp mūsų vaiso—
Nori tvarką mūs' sugriaut!

Nori jis, kad sėbrų-ponų,
Būt Tėvynėj' mūs' valdžia;
Kad po jungu šių valdovų
Verktų ašara graudžia—

Mūs' laisvos šalies pilietis
Ir vėl skurdą didį kešt
O garbus tautos mūs' Vytis
Paniekimą tarp jų rast!

Bet krūtinės, mūs' krūtinės
Krikdo siekius jo blogus
Ir nuo mūs' brangios Tėvynės
Šalin' grėšiančius vargus!..

5 pėst. pulkas.

G. Nieritzas

Romusis Henrikas

(Iš vokiečių kalbos vertė Kl. Vidauja.)

(Žiūrėk Nr. 15, 1925)

IV. Kuklumas.

Bernšteinienė su savo dukterimis buvo bažnyčioje. Jos sustiprino tenai savo ištvermę gyvenimo rūpesnius ir skausmus kantriai pernešti. Labai neturtingas buvo jų apsitaisymas, tačiau švarus ir nesuplyšęs. Tula turtinga mergaitė su kailiniais ir aksomine kepure žvelgė į jas paniekos žvilgsniu, manydama, kad šios ne iš savo rankų darbo drabužius įsitaisė, bet yra gavusios iš kur nors dovanomis.

Pats Bernšteinas sėdėjo ant kanopos ir skaitė savo sūnui kaž ką iš Šv. Rašto. Paskui jis karpė visokių rūšių margus gyvulius, kurie buvo nupiešti viename dideliame paveiksle, ir klijavo juos su miltų klijais prie vieno mažo pagaliuko. Smaliomis akimis žiūrėjo į jį romusis Henrikas; jo veido bruožai rodė vidujinį džiaugsmą, kuris pagaliau pasireiškė žodžiais, kai jis papasakojo tėvui apie mažą mergaitę, kuriai jis kaltas karalių Salamoną ir septynius fenigius. Čia jis paminėjo ir pakvietimą ateiti dvyliką valandą į nurodytus namus.

Kaip saulės nudegintoje pievoje kaupiasi tyra ryto rasa, taip iš to pasakojimo apie geradarį vaiką kaupėsi džiaugsmas į skausmų nuvargintą tėvo krūtinę.

“Taip!” tarė jis nušvitęs, “dar pasaulyje yra gerų žmonių! Tvirtai įsidėkime mes šitą suraminimą, nes dar daug blogumų mūsų kelyje stovi. Mielas gerutis vaikas! Kad galėtumėme mes jai savo dėkingumą pareikšti. Na, nors kiek tiek mes už ją pasimelsime. Visupirma melksis, maldauk ir dėkuok už visus žmones—parašyta Šv. Knygoje. Tad melskime mes Dievą, kad geroji mergaitė būtų laiminga tiek šiame pasaulyje, tiek amžinybėje. Bet ar tu iš tikro eitum su savo kosuliu pas mergaitės tėvus?”

“Del kosulio tai man nieko?” atsakė Henrikas, “bet aš bijausi žmonių.”

“Aš už tave nueičiau!” tarė tėvas, “jei mano kelnės būtų tokios, kad aš galėčiau dieną gatvėje pasirodyti.—Tavo motina ir sesers sarmatinsis eiti, kaip ir elgėtaudamos. Na, bet mes pamatysime!”

Henrikas ištikrųjų nuėjo, bet ne be baimės. Po kokio pusvalandžio jis sugrįžo. Turbūt jisai verkė, kadangi dabar atrodė visai nurimęs. Abiejose rankose nešė jis gerokus ryšulius. Kū-

virksčiais puolė prie jo sesers, ir patys tėvai negalėjo smalsumo sulaukyti, kol smulkmenas iš vaiko sužinojo. Romiajam Henrikui širdingai besijuokiant, aštuonios kapstančios rankos ėmė iš ryšulių įvairių valgių likučius.

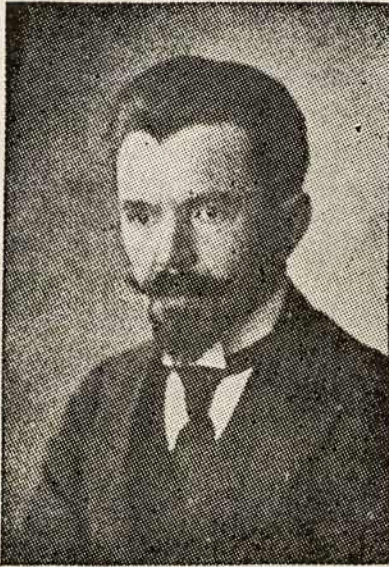
Ten buvo puodas maistingos sriubos, keli gabalai kiaulienos ir keptos mėsos; dubenis daržovių; pusė kepalo duonos; gabalėlis sviesto; bonkutė sunkos nuo kosulio, ryšulėlis arbatos ir kitų smulkmenų. Kai tie daiktai džiaugsmingai atsiliepiant buvo kraustomi, Henrikas išsitraukė iš kišenės popierėlį su trimis keturgrašiais*). “Už tai” tarė jis, “turime mes savo pirkią pašildyti.

Kaip nedaug tereikia, norint kokią dorą neturtingą šeimyną kurią dieną padaryti laimingus, kad jie užmirštų daugybę savo nelaimių. Tos dienos atminimas dar ilgai po to gaivino vargingųjų širdis.

Bernšteinas atsidūrė dabar tokiaime partekliuje, kokiam jau keleta metų nebuvo buvęs. Stiprus valgių kvapas sustiprino visą šeimyną, kuri dabar apipuolė Henriką, kad jis viską papasakotų. Šis tarė: “Ilgai slankiojau aš apie namą, kurio antrame aukšte turėjo mergaitės tėvai gyventi, ir vis nedrįsau eiti į vidų. Aš vis tikėjau, kad mergaitė pamatys mane per langą ir nueis žemyn. Bet to neatsitiko. Pagaliau priėjau aš prie durų, o tenai užpuolė mane košulys.

Trumpai nulipo laiptais žemyn virėja ir paklausė ar aš romusis Henrikas. Ji paprašė mane eiti paskui ją ir užvedė mane aukštyn į gražų kambarį, kuris buvo šiltas šiltuteliais. Čia buvo ponas ir ponija, kurie didžiai mane apgailėstavo ir peržvelgė nuo kojų iki galvos. Jų vaikai, turbūt keturi ar penki (tarp kurių ir vakaryktė geroji mergaitė buvo) turėjo toli nuo manęs, kitam kambario kampe būti, kadangi, tas ponas sakė, kokliušas užkrečiamas esąs. Daugiau jie mane iki panagių išklausinėjo: kas tokie mano tėvai, iš ko mes gyvename, ką mes valgome, ar turime mes šiltą butą, rūbus ir patalynę? Aš gavau viską jiems išpasakoti, bet ponija apsverkė, kai išgirdo mūsų neturtingumą, o juk mes nesame tokie bėdini, kaip jiems tatai atrodė. Juk pas mus visada yra bulkučių ir šiltos kavos, butas ir patalynė. Varguoliai briedžiai, stirnos ir kiškiai turi girioje sniege gulėti ir nevisada užtektinai gauna kietų eglaspyglių paėsti. Kaip

*) Vokiškas pinigas. Vert.

KUN. MYKOLAS KRUPAVIČIUS,

Lietuvos valdžios kabinete yra Žemės Ūkio ministeris.

džiaugtūsi žvirbliai, varnos, kovarniai, zylutės ir kiti paukščiai, kad turėtų nors pusę to gero, kaip mes. Visą dieną gauna jie snieguos ieškinėti, kol išbirusį grūdelį iškasa, o vakare jie nieko daugiau neturi užsikloti, kaip tik savo plunksnas, kurias kiek tiek papūrinti tegali.

“Tačiau,” įsikišo motina, “tūkstančiais sykių jiems geriau, ne kaip mums.”

“Henriko teisybė!” sušuko subruzdęs tėvas. “Kas nori pasitenkinęs gyventi, turi lygintis ne su tais, kurie daugiau turi, bet su tais, kurie mažiau. Tik mes verčiau nesiginčysim, o linksmi būsim ir Dievą garbinsim, kurio Didybė yra mus leidusi.”

Taip ir buvo. Jie džiaugėsi ir dėkojo Dievui ir geriems žmonėms, kurie jiems šios dienos šventę ištaisė ir be to ateityje paketino jais rūpintis. Bernšteinas tėvas leido sau šiandien tris kiekius neatmieštos tabokos; Bernšteinienė įdėjo į kavos puoduką kitą tiek pupelių, kaip paprastai dėdavo. Marytė buvo be galo laiminga iš skaitymo istorijos knygos, o Onytė, kuri turėjo palinkimą prie parėdinių, susidurstė sau iš senų gabalėlių naują apikaklaite. Viename kampe pirkios, kuri šiandien buvo nepaprastai šiltai iškūrenta, Henrikas buvo užsiėmęs savo dalykais.

Sena siuvas masinos dėzelė buvo Nojaus arka, o karalius Salamonas buvo anas antrasis žmonių giminės tėvas, kuris visų gyvulių, gerų ir negerų, buvo įleidęs po porą į dėžę. Vienas pagaliukas atstojo lubas, kuriomis vaikščiojo po arką įvairiausi gyvūnai. Pavirtęs Nojumi Sala-

monas kalbėjo jiems patetiniu balsu, patardamas ramybę ir sandorą visą šio drauge gyvenimo laiką. Antru žygiu buvo priimti plėšrieji gyvuliai, liutai, tigras, gienos, pauteros, godžiai ir kitos rimtesniosios rūšys.

“Jūs neprivalot išdrįsti,” baugino mažasis Nojus, “neprivalot išdrįsti paliesti avelę, vištelę, arkliuką ar ką kitą panašų. Jūs būsit be malonės ir pasigailėjimo išmesti per bortą. Taip pat nepritinkąs bliovimas, ir maurojimas yra uždrausta; kadangi jūs namuose ne vieni. Stovėkite gražiai tvarkoje ir nesimaišykite tarp savęs. Taip jau turi būti laisvas nors koks vaikščiojimas, nes tas jums visiems reikalinga. Jūs vabalai būkit savo vietoje ir nerėpliokit po visus kampus. Paukščiams visos musės uždraustos; taip jau neturite kits kitam su sparnais per galvas daužyti. Aklės, širšės, vapsos ir kiti gyvuliai su gyliais neprivalo nieko gelti ir musės negali kurį gyvulį kankinti. Katės neturi braižytis, šunys nesikramtyti, beždžionės ir papūgos nesibarti, o antys nekvarksėti. Vienu žodžiu: ar šioks, ar toks triukšmas yra griežtai uždraustas.”

“Bet,” įsimaišė Bernšteinas, “kuomi tu šersi ir girdysi savo gyvulius per 150 tvano dienų?”

Henrikas nusiminęs pažiūrėjo tėvui į akis ir galvodamas tarė: “Šv. Rašte apie tai nė vienas žodis nepasakyta. Turbūt turi visi gyvuliai miegoti pramiegoti, kaip žiemą, kai jie nei maisto turi, nei gėrimo. Jei ne, tai Nojus būt gavęs kitą tokio jau didumo dėžę statyti, norint išlaikyti maisto del tokios daugybės gyvulių.”

Tėvas džiaugėsi, kad jo sūnus sugebėjo rasti, kaip išsisukti, o tos linksmos dienos pabaigoje tarė saviesiems: “Tiem, kuriuos Dievas myli, kiekvienas dalykas turi į gerą išeiti. Net tas bausis kokliušas padarė gero, nes jis mums davė draugų ir rėmėjų. O jei Henrikas būtų tą vaiką, kuris numetė pūslę į sniegą, tinkamai apkūles, tai mergaitė nebūtų taip draugingai nuteikusi savųjų, kurie tik padoriems yra prielankūs.

Iš to viso, tai šeimynai taip išėjo, kad ji pažino tikrą geradarybę, kuri teko jai, susidūrus su mergaite ir jos tėvais. Jei ne teismo direktoriaus Kleisto parama, ir ne stiprinantis maistas ir vaistai, kuriuos jiems ta šeimyna atsiuntė, Henrikas būtų turėjęs kokliušui nusileisti. Jau ir tai jis jį privarė prie grabo lentos. Kai pagaliau ta baisi liga vaikui perėjo, jis į šešėlį tebuvo panašus. Tėvas gavo jį bejėgį kelti, guldyti ir nešioti, tarytum kokį luošą kūdikį. Henrikas nepajėgė nė per pirkią pereiti, o vėliau turėjo vėl ištikrųjų mokyti vaikščioti.

Tuo tarpu atėjo pavasaris ir su savo gaivalinga šiluma sukėlė jauną žalumą ir begalinę

daugybę gėlių iš žemės prikėlė. Visi gyvuliai, kuriais Henrikas taip rūpinosi, užmiršo išskentėtus vargus ir linksmi liuksėjo per laukus ir miškus. Romusis Henrikas ilgėdamas žiūrėjo pro langą, kaip geradariai saulės spinduliai spindo į aukštą kambarėlį. Jau keli mėnesiai kaip jis negali nešti pūslių, virvelių, botagų ir arlekinų parduoti. Nedaug tereikėjo, kad jis pats būtų beesas išneštas į ramią vietą, iš kurios nė vienas žmogus nesugrižta—į kapines. Bernšteinas tėvas suprato savo mylimo sūnaus tylą ir slaptą ilgesį. Per teismo direktoriaus gerumą tapo jis aptaisytas geresniais drabužiais, o vieną saulėtą dieną tėvas pakvietė jį besveikstantį ant savo pečių ir nunešė į sodą, kurį karaliaus malonė buvo visiems savo pavaldiniams atidariusi.

Šimtai linksmų vaikų, kurie džiūgaudami paliko keturias savo namų sienas ir sodų vėjales, pasitiko įeinančius. Paukščiai koncertavo, o gėlės išskleidė visą savo gražumą. Tas užesys Henriką apsvaigino, jo akys paliovė regėjusios, galva ėmė suktis. Jis padėjo ją ant tėvo peties ir užmerkė akis; kiekvienas galėjo palaikyti jį per mirusį. Ant suoliuko, kuris stovėjo prie mūro, ir dėl to tenai buvo dvigubai daugiau saulės spindulių ir šilimos, Bernšteinas nuėmė savo našta, kurios jis labai malonėtų sunkesnės. Dabar pirmą kart atmerkė Henrikas akis ir nustebeš dairėsi aplinkui. Saulės spinduliai gaivindami perėjo visus jo atšalusius nervus ir pamažu pripratino veik išlėkusią jo sielą į gyvąjį gyvenimą.
(Bus daugiau)

Jurgis Daina

Paslaptingoji Lyselė.

Dideliame Būro sodne vaikščiojo nuliūdusi jo vienturtė duktė Valė ir, iš nuobodumo, skynė kruvinai raudonus žiedus rožių. Iš jos veido išraiškos ir kūno judėsių susijaudinimas trykšte tryško. Ji laukė ateinant pamylėto visa širdžia bernelio, bet nesulaukdama jo nerimavo.

— Kur jis galėjo užtrukti?—neramiai šnabzdėjo jos lūpos.

— Gal kitą pamylėjo!—tukseno išsigandusi širdelė.

Ji išbalo. Gražus veidelis dar labiau apsi-
niaukė. Iš rankų rozės kristi pradėjo. Ji, kaip štabo ištikta, stovėjo vietoj. Taip baisiais ir mirtinai skaudžiais širdelės spėliojimai jai pasirodė. Kęsdama kančios sukeltas abejones, pakėlė ji akis į dangų ieškodama atsakymo. Veltui! Dangus tylėjo!..

O saulė slėpėsi už miško. Artinosi ramus, šil-
tas vasaros vakaras. Iš gojų kėlėsi rūkas. Slinko jis kloniais—skleidės dengdamas žemę. Ir rasa deimantinė sužibėjo...

Jau dingo Valei paskutinė viltis sulaukt bernelį. Ji pasisuko eiti sėklyčion. Bet... O koks džiaugsmas! Šalia jos stovėjo, kaip ji pati draugėms iš džiaugsmo girdavos, amžinas jos širdies valdovas, kapitonas Stepas Rikus. Kuomet žvilgsniai jų susidūrė, jis nusiėmė kepurę ir palenkęs galvą tarė:—

— Labą vakarą panelei Valei!

Ji nieko neatsakė, tik ranką pratęsė; džiaugsmo ašaros valndėlę žodžio ištart neleido.

Rikus nustebo.

— Valyte, brangi, kas tau?—sielojos jis.—

Akys ašaroms pasriuvusios. Veidelis neramus...

— Man nieko—pro ašaras šypsojos ji—Tik va—parodė piršteliu—gėlių gaila...

— Negailėk jų, Valyte—ramino ją kapitonas—Jos visos, kiek yr' pasauly, dėl tavęs žydi...

Čia jis pradėjo rinkt gėles į bukieta, kurį atiduodamas Valei, pridūrė:

— Jos džiaugsis tavo rankelėse!

Įteikęs bukieta, paėmė jis ją už rankos ir pradėjo eiti takeliu ir kalbėtis... Dingo Valės abejonės! Abu laimingais išrodė.

Apėję du ar tris kart sodną, susėdo jie ant suoloelio. Kaip tik prieš suoloelį buvo rūpestingai padaryta širdies formos nedidelė lyselė, prisodinta įvairių žolynų... Kraštuose stiepės plonomis rykštelėmis žirneliai. Pačiame viduryje jau į žiedus lapojo bijūno krūmas, aplink kurį žaliavo rūtos ir žydėjo įvairių-įvairiausių spalvų saulutės.

Kapitono akys nenoromis ant šios lyselės apsisustojo. O protas stebėjos ir spėliojo, ką gali ji reikšti. Širdis gi jam šnabzdėjo, kad negali būti be prasmės taip nematytai įstabiai susodintos gėlės.

Valė, pagavus kapitono žvilgsnį išmeigtą lyselėn, ir pamačius, kad jis domisi ją, nelaukdama džiaugdamas pradėjo:

— Ši lyselė—tai alegorinis vaizdas širdies jaunos moteries. Aš ilgai galvojau kokias gėles į ją sodinti... Ir galų gale... delei to čia lapoja,

tamsiai žalias bijūnas, kraudamas didelius kruvinai raudonus žiedus savo, nes jis reiškia moteries meilės galybę. Delei to čia aplink bijūną žaliuoja rūtos, reikšdamos nekaltybę... Žinok, brangus mano kapitone, kad tik nekaltos mergaitės meilė, dorai pražydusi, yra karšta ir skaisiti, kaip saulė!.. Tokia tik meilė suteikia mylimajam didį džiaugsmą ir neša jo sielai ramybę...

Ištarusi paskutinius žodžius Valė palenkė galvą ir paslėpė veidą rankomis. Jai gėda pasidarė. Jai pasirodė, kad ji nenorėdama savo žodžiais priminė save kapitonui. Bet jis tai nesuprato. Jis net nepastebėjo jos susigėdinimo ir jai nutilusiai švelniai paklausė:

— O sakyk, Valyte, ką reiškia saulutės su žirneliais?

— Ką gi gali reikšti? Nieko nereiškia, mano brangusis. Pražydo ir žydi saulutės. Visokių jų yra spalvų... Štai raudonos, margos, baltos, ružavos... O ką reiškia, nežinau—ir nusišypsojo pažvelgusi į kapitoną.

— Kaip gi nežinai! Jug sodindama davei reikšmę visoms gėlėms šios lyselės.

— Taip. Bet gal neprotingai dariau... Aš saulutėmis norėjau išreikšti patį gyvenimą, kuriame prisieina vargti širdžiai. Margas jis ir įvairus, kaip šios saulutės!.. Žirneliai tikrai nieko nereiškia. Jie, matai, mano kapitone, susipynę tarp savęs, sudaro aplink lyselę tarsi sieną. Aš norėjau jais atvaizdinti rybas geismų ir siekių širdžių jaunų moterų gražuolių, kurioms vargstant šiame pasauly, žydi viskas kas tik yra gero ir blogo ir negali niekuomet žūti, nes negali prasiveržti pro nematomas rybas širdies savo!.. Bet tai prasti palyginimai...

— Puikūs, Valyte! Tu tikrai viską nepaprastai sukombinavai. Gal nujautei? Nenuostabu, pas tave tiek daug moteriškumo!.. O moteris kaip tik tokia ir turi būti! Tik moteriškumas ją pasauly amžinai puošia, ir nesuprantama, ir įdomia, ir vis nauja, sunkiai išpėjama mįslė padaro!..

Tardamas paskutinius žodžius kapitonas paėmė Valę už rankos ir, meiliai akysna žiūrėdamas, paklausė:

— O dabar pasakyk man, brangioji, ar galiu aš priminti tau seną savo prašymą?

Valė ne tai nustebo, ne tai nudžiugo, bet prašymą iškart suprato ir pratarė:

— Ne, nereikia! Aš tave myliu be prašymų—ir graži jos galvutė nusviro jam ant krūtinės.

5 pėst. pulkas, Lietuva.

Jurgis Daina

DAINA.

Šią naktele, per naktele,
Žirgelius daboju—
Ir dainuodamas dainele,
Savo mylimą mergele
Prie savęs viliojau!..

Vai ateik, ateik, mergele,
Prie manęs bernelio!
Mes kiaurai abu naktele,
Bedainuodami dainele
Būsime be miegelio!

Tik ateik!.. Nakties tyloje
Tau aš pasakysiu:

Kaip padangėje mėsvoje,
Prie žvaigždžių, kurios vilioja,
Mintimis skraidysiu!..

O ant galo, aš gėlelių
Del tavęs priskinsiu.
Ir tarp džiaugsmo ir dainelių,
Tau, del meilės mūs' širdelių,
Vainikėlį pinsiu!

Tik ateik, ateik, mergele,
Prie manęs bernelio;
Nes kitaip, man per naktele
Ilgėsys kankins širdelę,
Kels vaizdus vargelio!

5 pėst. pulkas.

— o —
J. Naruševičius

MALONUS ATMINIMAS.

Tu nekartą pas mane buvai
Ir visuomet mane raminau.
Kai keliauti man buvo baisu,
Vedei ten, kur gražu ir šviesu.
Išblaškydavai liūdnus sapnus,
Suramindavai dvasios jausmus.
Mums beeinant tarp lygių laukų
Buvo tyku, gražu ir jauku.
Ir vėjalis toks pūtė ramus,
Ir gėlelės šypsojos į mus.
Beklausydami vėjalio ramaus,
Pajutau, kad nēr rojaus brangaus,
Kad aš vien tik gegužis šviesus,
Tu—pavasaris jaunas, gražus.

— o —
I walked a mile with sorrow
And ne'er a word said she;
But, oh, the things I learned from her
When sorrow walked with me!

Hamilton.

Sulietuvino A. Matutis

Išganytojo Kryžiaus Atradimas.

Dviejų Veiksmų Istorinė Drama.

(Tęsinys)

Trečioji Vaidykla.

Marcelė: Vai, Faustina! Ar tik gerai girdžiu mano sesytės balsą, vartojantį tokius smerktinus žodžius?

Faustina: Bet gi ji, Marcel, yra bloga mergšė; ji tai išvarė mane iš savo namų ir užgavo mane.

Marcelė: Tai menkniekis, Faustina. Ar gi mažoji sesytė būtų taip greitai pamiršus, kad krikščionys privalo atleisti visiems skriaudžiantiems ir turi melstis už visus savo priešus?

Faustina: Na, tik jau nebesibark! Brangioji Marcel, juk pats gerai žinai, jog aš esu tik mažytė krikščionė ir visada negaliu būti gera visiems.

Marcelė: Vai, Faustina! aš prisibijau, kad tu esi gera tik tada, kai niekas neprieštarauja tau; tačiau tai nėra dorybė, kurią mokino vykinti gyvenimui šventojo mūsų tikėjimo įkūrėjas. Ką gi darytum, jeigu krikščionių persekiojimui vėl atsinaujintų Romoje, ir, kaip gi pasielgtum, jeigu tave, kaip Šv. Agnietę ir Šv. Euleliją, pašautų kentėti bausmių ziauresnių už tas, ką nukentėjai nuo Rejos, pagonės mergelės?

Faustina: Bet gi persekiojimų jau nebebus ir daugiau nebeatsikartos. O, Marcel! ar gi negirdėjai tos paskutinės žinios? Karalienė Elena vyksta Palestinon atrasti tikrąjį kryžių; sekamai ji atgabens Romon tą kryžių ir laikys iškilmingas procesijas sostapilio gatvėmis. Kornelija nusako, kad visi pagoniški stabai nuvirs iš savo vietų ir tada, Reja, blogoji mergšė, ar gi nesibaimės tokiais įvykiais?

Marcelė: Vai, Faustina! pamesk pagiežingas savo mintis ir tik pamastyk kokias garbingas privilegijas ir palaimas turėsime matant ir turint savo tarpe tikrąjį kryžių, ant kurio merdėjo ir mirė mūsų Išganytojas. (*Įeina Teodora.*) O, kaip laiminga aš būčiau, jeigu galėčiau aš paliesti tą šventąjį kryžiaus medį, bet gi, juoba! toji matymo ir regėjimo laimė atimta iš manęs. (*Verkšlena.*)

Teodora: Neverk, brangioji Marcel. Gerasis Dievas suteiks tau kitokį ir gal didingesnį suraminimą arba džiaugsmą.

Marcelė: Apie tai neabejoju, brangioji drauge; tačiau pamiršk tas ašaras nevertos vienos, kuri trokšta vaikščioti ir sekti Nukryžiuotojo pėdomis. Tai buvo tik laikinas silpnumas, paei-

nas iš mano didelio troškimo pažvelgti į mūsų išganyto ženkla. Bet gi gerai žinau, jog aš esu neverta apturėti tokią didelę malonę. Ir tapčiau laimingiausia, jeigu galėčiau aš gyventi to kryžiaus šešėlyje; ir-gi žinau, kad ženklas, kurį Konstantinas matė dangaus skliautuose yra reikšmingesnis už patį tik prabėgantį regėjimą, ir tas šventasis kryžius amžiais gyvuos Romėnų sostapilyje, patraukdamas visų širdis garbinti Šventųjų Šventąjį, kurs mirė ant jo. Tačiau, brangioji Teodora, būk taip gera apsaakyti man jūsų pasiryžimus.

Teodora: Karalienė Elena gavo nuo imperatoriaus—savo sūnaus visus įgaliojimus ir turėdama reikalingus darbininkus ir kareivius apsaugojimui nuo pavojų kelionėje po kelių dienų išvyks Jeruzalėn.

Marcelė: O, tai garbingasis pasiryžimas. Aš suprantu, kaip dievota jos siela dega religinga liepsna trokštant atrasti tikrąjį kryžių. Tris syk palaiminti ir-gi tie laimingi, kuriems leista keliauti drauge su karaliene ir prigelbėti garbingam jos užmanymui.

Teodora: Beje! Mes visos taip karštai prašėme bendrauti jai, jog geroji karalienė sutiko duoti mums leidimą ir mes taip pat išvykstame ton šventon kelionėn; sykiu išvyksta Kornelija ir Paulyna ir visos krikščionės palydovės. Ar gi ne garbinga?

Marcelė: Tikrai, brangioji, yra didi ir garbinga privilegija. Vai, jeigu būtų leista dalyvauti ir man? (*Verkšlena.*)

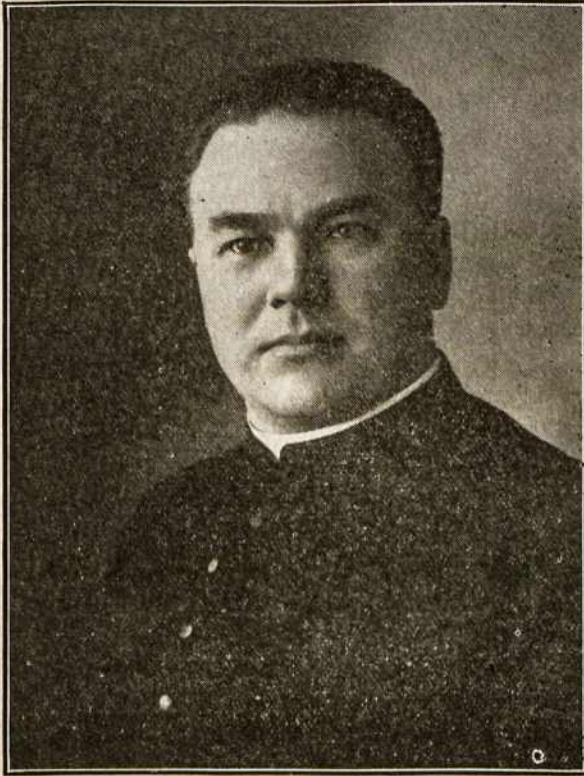
Teodora: Vaje! Marcel, dovanok man. Aš ir vėl sugriaudinau tave. Tačiau, kam gi griaudintis? Pati turi tik paprašyti karalienės ir esu tikra, jog ji džiaugsis pavelydama tau bendrauti kelionėje sykiu su mumis.

Marcelė: O, taip negalima. Aš tapčiau tik jungas visiems. Kad ir labai trokštu bendrauti toje kelionėje, tačiau neišdrįsčiau prašyti karalienės leidimo.

Teodora: Tai aš paprašysiu už tave. Bet gi girdžiu žingsniavimų atgarsius.—Karalienė Elena, apsupta palydovėmis, artinasi. Būk drąsi, Marcel, ir pasveikink maloningą karalienę, o viską kitą palik man.

Ketvirtoji Vaidykla.

Kai karalienė Elena atsisėda ir palydovės užima savo vietas,—tai Marcelė, lydimą Teodoros,

KUN. DR. J. VAITKEVIČIUS.

Tėvų Marijonų vienuolijos narys, istorikas. Nesenai atvykęs Amerikon, dabar lanko lietuvių kolonijas su tikybinėmis misijomis. Vilniuje pergyveno bolševikų ir lenkų okupacijas. Kai paskutinį kartą lenkai užgrobė Vilnių spalį 9 d. 1920 m. kun. Vaitkevičius tuotarpu lankėsi Marijonų vienuolyne ir lenkai neleido šiam lietuviui patriotui grįžti į jų užgrobtą Lietuvos sostinę. Kun. Vaitkevičius yra didelis vyčių prietelis.

prisiartina ir bučiuoja karalienės ranką.

Teodora: Marcelė trokšta pasveikinti garbingą karalienę.

Karalienė Elena: Mažoji mano draugė priimtina visada. Aš pasigendu malonaus jos esimo, kai jos nematau kelias dienas.

Marcelė: Maloninga karalienė yra geriausia man ir niekada nesijaučiu taip laiminga, kaip esu šalia tavęs. Tačiau šeimininės prievolės prilaikė mane namuose, prigelbstint liguistos mano motinos reikalams.

Karalienė Elena: Kada kokia nors labdarybės prievolė bei gerasis darbas turi būti atliktas, tai pasitikiu, kad mažoji mano Marcelė bus savo vietoje gerai atlikti bei išpildyti viską. Nungi motinos reikalai ne taip jau reikalauja tavęs, taigi dažniau matysiu tave šiame palociuje. Aš gi beveik pasirengus vykti ilgon ir pavojingon kelionėn ir Dangus tik žino ar galėsiu vėl matyti imperialinę Romą ir brangius draugus, mylinčius mane čionais.

Marcelė: A! Dievas tikrai sugrąžins maloningą karalienę mums ir visiems krikščionims Romoje reikalaujantiems tavo užtarimo ir globos apsaugoti ir apginti nuo priešų. Dieną ir naktį aukosiu karštąsias savo maldas Dangiškajam Tėvui saugiai sugrąžinti tave atgal pergalėtoja imperialiniam savo sūnui ir visiems čia krikščionims, kurie myli ir gerbia tave, kaipo savo motiną ir globėją.

Karalienė Elena: Ne, Marcel; verčiau melskis už mano pasiryžimus ir tų dievotų sielų, kuriuos bendraus man, kad pasisektų mūsų išvykai ir, kad apturėtume suraminimą ir didį džiaugsmą atrasti tikrąjį kryžių ir paskui tikintiems pergabenti viešam garbinimui.

Marcelė: Delto gi visi krikščionys Romoje aukos Aukščiausiajam savo maldas, kad, pagalios, ir mes galėtume dalinai prigelbėti garbingos karalienės pasiryžimų tikslingam atsiekimui.

Karalienė Elena: Tu, Marcel, kalbi nuliūduši. Gal kas norints neramina tave del užmanyto išvykimo, iš kurio, sulyg mano noro, turėtų visi džiaugtis dievotumu ir drąsiai tikėtis, kad Dievas palaimins mūsų žygiams.

Teodora: O, brangioji karalien, Marcelė dalinasi mūsų entuziazmu, tačiau liūsta savo nelaimė pasilikdama Romoje. Ji taipgi trokšta bendrauti garbingoje išvykoje. Ar gi maloninga karalienė nesuteiks jai tos didingos malonės?

Karalienė Elena: Tačiau mano draugė neišreiškė tokio pageidavimo. Ar gi tiesa, Marcel, kad tu trokšti mums bendrauti į Šventąją Žemę?

Marcelė: Brangiausioji karalien! niekas kitas nepadarytų manęs laimingesne, kaip dalyvavimas garbingoje išvykoje. Tačiau aš neišdrįstu prašytis, prisibijodama, kad prisidėsiu prie varginimo karalienės ir kitų.

Karalienė Elena: Tatai ruoškis, mano kūdiki; mes trokštame tavo draugijos ir, jeigu pasitiki, jog pakelsi visas pasitaikusias išvykoje sunkenybes, tai širdingai kviečiame tave prisidėti prie kryžiaus atradimo pilgrimų kelionės.

Marcelė: Mano širdis prisipildė džiaugsmu ir dėkingumu garbingai karalienei. Dievas teatlygina karalienės gerumą vargšei neregėi mergelei, kad ji galėtų praregėti ir matyti išganymo garbingąjį ženklą, kurio trokšta visi pamatyti ir garbinti. Ir kada gi pradėsime tą kelionę? Aš nebekantriauju, kad greitesniai įžengus į Šventąją Žemę, kurią pašventė mūsų Išganytojo žingsniai.

Karalienė Elena: Už keletos dienų tarsime Romai sudiev. Beje, reikalinga dar atlikti keletas formalumų, kad palengvinus mūsų darbams Jeruzalėje. Konstantinas suteikė man įgaliavimus ant visų vietų Šventoje Žemėje; jis taipgi

suteikē man titulā ir autoritetā gubernatoriaus Judējoje, kad priešingos fakcijos nekenktų mūsų žygiams. Parinkti ištikimiausi kareiviai bendraus mūsų išvykoje ir liksis su mumis Judējoje, kad nesibijant pavojų iš pusės Žydų arba pagonų galėtume pradėti ir tęsti iškasinėjimus atrasti tikrąjį kryžių.

Faustina (smalsiai besiklaususi visų kalboms): O, ar gi nebus įspūdinga ir žavėtina karalienei įvažiuojant Jeruzalėn puošningoje karietoje ir kareiviams maršuojant plevėsuojančiomis vėliavomis, griežiančia orkestra ir t. p. O! ar gi negalėsiu sykiu ir aš bendrauti toje išvykoje ir gerėtis visų tų įvykių pamatymu?

Karalienė Elena (nusišypsodama): Mažoji mano Faustina tikrai mąsto apie triukšmingus pagonų paradus Romoje. Tačiau negalima taip įžengti Jeruzalėn. Branguolė užsimiršti, kad esame kryžiaus pilgrimai ir, kaip tokiems—priedera įžengti Šventojon Žemėn nusizėminusiems, pėščia ir maldomis, o ne triukšmingu išdidumu, kaip tai daro pagonys čia Romoje.

Faustina: Tai ir aš melsiuos, jeigu karalienė priims mane į bendrą kelionę. Aš eisiu pėščia su tavim, laikysiu savo akis nuleistas žemyn ir sudėsiu savo rankas, kai Marcelė daro bažnyčioje. Neatmesk manęs, karaliene, ir pasiimk mane.

Karalienė Elena: Atsakyti tiesiog negalima tokiam širdingam mažytės maldavimui. Taigi, mano, mažyte, kadangi taip trokšti mums bendrauti, tai tokiam tavo prašymui negaliu aš beatsakyti. Sykiu su mumis pati atlankysi tėviškę mūsų visų Išganytojo, kurs pasakė: "Leiskite mažutėliams eiti pas mane ir nedrauskite jiems, nes tokių yra Dievo karalystė."

Faustina: O! širdingiausia ačiū maloningai karalienei. Aš gi prizadu būti tokia gera, kad—kad—karalienė pamanyti mane esant kitokia.

Marcelė: Priimk nuo manęs, mylimoji karaliene, širdingiausią padėką už didžias malones teiktas man ir mano sesytei. Dangus teatlygina karalienei už visą suteiktą gerumą ir duotas malones, kurias labai branginu, bet—už kurias neįgaliau atsilyginti maloningai karalienei.

Karalienė Elena: Branguole, taip nebekalbėk man. Tačiau, kas tai sako man, jog mums tu geriausia pasitarnausi Šventoje Žemėje. (*Pasiškėlia.*) Nungi, mano jaunuolės, maldomis ir gerais darbais ruoškimės dievoton kelionėn, kad Augščiausias teiktųsi jai palaiminti ir suteiktų trokštamą malonę atsiekti užsibriežtą tikslą, atrasti tikrąjį kryžių.

Uždanga.

ANTRASIS VEIKSMAS.

Reginys.—Romas gubernatoriaus palociuje, Jeruzalėj. Terencija ir Reja šnekučiuojasi. Aglaja, užpakalyj, sega sagstyta velioną.

Pirmoji Vaidykla.

Terencija: Apleidus imperialinę Romą, jaunuole manō drauge, nungi gali teisingai nusiskųsti, kad gyventi tau šičia yra tikrai nuobodu ir nepakenčiama. Mes visi kenčiame del tos pačios priežasties, ką ir tu. Gyvenimas persimainē į tikrą gedulą, kai imperatoriaus motina apsigyveno šiuose gubernatoriaus rūmuose. Ir nebēra pasilinksminimų nei smagių triukšmingų puotavimų mylimųjų mūsų dievaičių garbei. Toji fanatikē krikščionē karalienē su savo iškilmingumu ir neliaujančiais poteriavimais pavertē šiuos rūmus vienuolynan.

Reja: Kur tik ji eina, visur tas pats. Vai! daugiau aš nebesilinkėčiau ilgesniam laikui jos tarnyboje, jeigu mano tėvas ir spirtų prie to.

Terencija: Tačiau, ko gi pasitiki tavo tėvas, laikydamas tave tarnyboje prie tos nepakenčiamos krikščionės karalienės?

Reja: Daug ko, brangioji; tačiau dabar negaliu visko apsaityti. Tau tik tiek žinotina,—jeigu aš nebūčiau čia prižiūrėti mano tėvo ir kitų Romos krivių kaikuriems palieptiems slaptinigiems atlikimams, tai karalienē Elena senai būtų jau įvykdinus savo projektus atrasti kryžiaus medį, kurio iš širdies ieško ir nesuranda.

Terencija: Ar tikrai taip? Tatai aš nebeklausinēsiu tavęs apie tavo planus. Ir žinodama mūsų krivių gudrumą aš linkiu tau gražiausių pasekmių. Aš pati ir-gi nenoriu, kad karalienē atrastų krikščionių simbolį, kurs sukeltų smerktinos sektos entuziazmą ir išniekintų Romos dievaičius. Taigi, jeigu reikalautum mano pagelbos, tai visada gali pasitikėti manim.

Reja: Širdingai ačiū, Terencija. Aš gi pasitikėjau tavo paspirtimi mano pasiuntinybėje. Viskas, ko dabar prašau, tai kiek ilgėliau pakęsti tą nekviestą karalienę ir jos palydoves, gi aš prižiūrėsiu, kad jos esimas čia taptų sutrumpintas. Beje! pati karalienē Elena pradeda jau abejoti apie savo užmanymus atrasti tikrąjį kryžių, gi jos krikščionėms palydovėms, neprotingoms jaunuolėms mergšėms, mažai tereikia ką nors prartarti ir visos grįžtų Romon į savo namus.

Terencija: Jausčiaus tikrai laiminga, jeigu jos visos išsinešdintų; ir mano namai vėl pataptų džiaugsmingumo ir smagumų pilni. Toji gedulais apniaukta karalienē, kuriai kilnūsios jos sūnus davē vyriausį įgaliojimą visoje Palestinoje, ne tik ką prašalino iš gubernatoriaus rūmų visas

puotas, anot jos, persunktas pagoniškosios Romos paikštytėmis, bet ji drįso dar panaikinti malonių mūsų dievaičių žymiausias papuošalus ir gražiausius paveikslus, pareikšdama, kad "tas visa tik gadina ir tvirkina žmonių protus," ir rūpestingos jos palydovės net ištrynė kiekvieną mūsų neva "pagoniškų prietarų" žymę, anot jų tarmės.

Reja: Aš dalinuos tavo neapykanta link jų, mylimoji, ir, neabejoju, jog netrukus nusikratysi tų nekviestų viešnių. Būk kantri tik trumpam laikui ir atgausi savo laisvę. Šiandien aš pasikalbėsiu su karaliene, stengdamosi jai įkalbėti ir įtikrinti ją, kad pamestų savo užmanymus arba pradėtų kur kitur ieškoti to kryžiaus, bet ne šitoje apyrubėje.

Terencija: Aš maldauju mūsų dievaičių paduoti tavo užsibriežimų greitesniam pasisėkimui. Nungi pasakysiu pačiai linksmą naujieną. Mat, imperatoriaus motina pasisakė man, kad norinti ji vakarieniauti vienų viena šį vakarą nušaliuose rūmuose; taigi atsitaiko man graži proga pavaišinti savo draugus, kaip pritinka Romos gubernatoriaus žmonai. Ir laikau sau už garbę pakviesti tave dalyvauti šio vakaro linksmame pasismaginime.

Reja: Noriai sutinku ir džiaugiuos, jog ne užmiršti manęs. Tai bus smagi ir džiaugsminga proga pasiliuosuoti kelioms valandoms nuo tų nejuokių fanatikių ir pasilinksinti draugijoje žinančių ir mokančių kaip semti smagumus iš gyvenimo.

Terencija: Taigi, būk pati pirmoji šį vakarą, kuriame atsiminsime ir trumpai gyvensime linksmosios Romos papročiais, atsiduodant linksmingumui ir pasismaginimams.

Reja: Tai visa pripildo mane džiaugsmu. Tuom tarpu aš turiu atlikti mano tėvo užduotį. Sudiev iki vakarui.

Terencija: Iki skubaus ir džiaugsmingo pasimatymo. (*Reja išėina.*)—Aglaja!

Aglaja: Ar augštoji ponია šaukei mane?

Terencija: Taip. Ir parodyk man savo darbą.—Ką! ar tik tiek atlikai? Tai aišku, jog gaisinai laiką, gerai žinodama, kokią bausmę laukia tavęs už tinginystę.

Aglaja: Atleisk man, geroji ponია. Tačiau nei kiek aš nesustojau ir triusiasi visą laiką, kad tik užbaigti šį velioną; ir bus gatavas šio vakaro puotai.

Terencija: Verčiau užbaigk šiam vakarui; kitaip neištrūksi nuo bausmės.—Šią naktį, pagaliuos, aš vyriausia viešpatausiu šiose salėse, iš kurių linksmasis klegėsysis ir triukšmingi puotavimai buvo prašalinti perilgai.—Aglaja! Ar pristatei naujų gyvųjų gėlių į puotos salę ir ar pritaisi kodylo gyvenbučio dievaičiams?

Aglaja: Augštoji ponია, aš pristačiau rinktiniausių gėlių ir taip patvarkiau, kad atkreiptų kiekvieno domėsį. Bet gi kodylo nepritaisiau,—nes—nes—

Terencija: Nes ką gi, niekinga verge? pasakyk man delko neišpildei mano įsakymų?

Aglaja: Aš negalėjau, geroji ponिया, kadangi Romos karalienė, praeidama pro salę, patėmijo dievaičių stovyklas ir įsakė stabus prašalinti visai.

Terencija (rūsčiai): Norėčiau aš žinoti, kas gi ponिया šiuose namuose? toji svetimšalė, ar Romos gubernatoriaus žmona?—Ar gi niekada nebeatsikratysiu nepakenčiamo jos esimo? Net gi patys vergai nebepaiso teisėtųjų ponų įsakymų, kad klausyti ir išpildyti tos krikščionės fanatikės norus.—Skubinkis, Aglaja, į vergų butą, išpildydama mano įsakymus, kad tie, kurie žino, sugrąžintų į puotos salę kiekvieną stovylą ir paveikslą prieš svečių pribuvimą, kitaip dvidešimt kirčių kiekvienam išmokins, kaip reikia klausyti ir išpildyti mano įsakymus. (*Išėina.*)

—o—

J. Naruševičius

DAINOS GAMTOJE.

Kur tik žiūriu, kur tik einu,
Visoj gamtoj pilna dainų.
Kiekvienas gyvas tvarinys,
Vabzdelė, paukštis, gyvulys,
Ir net menkiausi kirminai
Nor' garbint Dievą amžinai,
Nes jų balsai visur girdėt,
Kaip jų daina ima skambėt.
Kaip gali žmogus nedainuot,
Garbės Augščiausiam ne'tiduot?
Ką rodo mums visa gamta,
Tas pats ir mums yra skirta.

—o—

J. Naruševičius

KAS NEJAUČIA NUSIMINIMO.

Kas nejaučia nusiminimo,
Nei sąžinės baisaus graužimo,
Kuris nedorėlius kankina,
Skausmais jų sielą surakina,
Tas jaučiasi tikrai laimingu
Ir dvasioje didžiai turtingu,
Delto, kad sąžinė brangiausias
Ir visuomet turtas didžiausias.
Keno darbai yra nedori,
Gali tam siūlyti ką nori,
Laimingu jo nepadarysi,
Nes sąžinės nepataisyti.

LITHUANIA, OUR COUNTRY!

Lietuva, Tėvyne Mūsų!

Lithuania, our country,
Land of might you'll ever be;
Through the ages, your fond sons
Have gathered strength from thee.

Lithuania, your children
Paths of Righteousness shall tread;
For their native land they'll labor—
Earth's aspiring aims they've bred!

Fount of Light, may your bright sun,
Pierce all that's in darkened sheen,
Show us Truth's noble way,
And we'll follow in your gleam!

In our hearts, Lithuania,
Love for you will dwell fore'er;
Spirit of the World is soaring—
Caught in your exalted glare!

(Original in Lithuanian by Dr. Vincas Kudirka.
The translation into English by Thomas Shamis.)

Copyrighted, 1919

—o—

Stella Maris

LITHUANIAN CROSSES

My recollections

Nothing is more beautiful to behold, peace-giving, or hope-inspiring, than the Image of our Saviour upon the Cross. In settings, unsurpassed, in rare natural beauty, beside broad public highways, in quiet nooks, alongside of wide-stretching fields of amber grain, among mighty trees in the hearts of sunless, mysterious forests, or among the sweet-scented posies beside the humble straw-tatched cottages of the peasants, a cross in Lithuania, once seen, is never to be forgotten.

A Lithuanian cross is entirely different from any other cross in the whole wide world. Wherever it may be, it is a work of art, performed by willing hands, loving hearts of patient Lithuanian youths. These wood-carving artists are found in every nook in Lithuania, and Lithuania in reality is a land of art, for these youths, without any training, can do wonders.

The crosses are of immense size, mostly carved in elaborate design. Some of them are hundreds of years old. Professor J. Basanavičius has proved by his study of them that these wayside crosses contain the complete history of Lithuania from the early part of the fourteenth

century, when it accepted Christianity, to the present times.

The Image itself is often enclosed in a glass case on the cross. In every cross there are deep niches, where oil lamps are placed. These lamps are kept everlastingly burning by some family nearby that has taken a vow to do it. The vow is never broken and is handed down from generation to generation from time that is lost in obscurity.

From a distance the crosses look like masts of a ship at rest. In winter, when the roads are not lighted and are buried in snow, the gleam from the cross is a welcome beacon to the winter traveler, as is the lighthouse to the storm-beaten vessel.

I remember well one cross that stood at the bend of a road, which wound between a steep hill on one side and a dark patch of woods on the other. An unseen hand seemed to clutch at my heart when I had to pass that portion of the road, but at the sight of the cross all my fears were dispelled and I passed it without a single thought of danger. There is a story of a murderer being swayed from his evil purpose by the sight of children praying at the roadside cross for the safe return of their father.

—o—

By Konrad Bercovici

THE JEWS OF LITHUANIA.

As early as 1380, when the Jews were burned on the auto-da-fe in Spain and tortured to death in Germany, Vytautas, king of Lithuania, understood their value and attracted a considerable number of Jews to his country by ordering them religious freedom and security. He enacted laws punishing with death whomsoever attacked a Jew, injured or murdered him. Such magnanimity in those early days, when the rest of the world offered but little security and still less redress to the Jews, was not disregarded.

The percentage of Jews in Kovno is today 35 per cent, in Vilna 41 per cent, and Suvalkai 54 per cent. The Jews constitute 17 per cent of the total population in Lithuania. It was through them that the Lithuanians transacted their business and they are to be found in every activity. In the timber and poultry trade they have been active for hundreds of years.

In Vilna and Kovno are some of the most celebrated Talmudical schools around which the Yiddish poets have woven a thousand legends. The fact is that nowhere did Jews enjoy as much religious freedom as in Lithuania.

The Lithuanian Jews are renowned as good Hebrew scholars and consider themselves superior because they studied in "Jeshibas" of old traditions. Of all the pogroms the Jews have suffered not one could be traced to Lithuanian origin. Lithuania was a haven of security. It was in Lithuania that Yiddish became a language in which the people expressed themselves and it was there that it was first turned into literary value. As a matter of fact, fully two-thirds of the Yiddish literature, most of the publishing houses and most of the Yiddish writers were born in Lithuania. Compared to Lithuanian Jews, the Jews of all other nations are Hamorazim ignorants, and the Litvakes, as the Lithuania Jews call themselves, are inordinately proud of their birthplace.

Many Jews were active in the fight for Lithuanian independence. The Jews of Lithuania have always appreciated the liberal spirit of the Lithuanians and they always maintained that they were Lithuanian and not Russian Jews.

The Yiddish papers of this country published daily letters that reached them from the warring countries. The tales of murder and persecution that took place in "Independent Poland" under the eyes of the musicianly president are so horrifying one shudders and clenches his fists reading the first words. These were pogroms and inceptions of pogroms almost everywhere. Men, women and children were murdered daily. But we have not yet heard that the Jews in Lithuania suffered with other causes than were ordinary with the rest of the Lithuanian population in that cruel war. The Jews living in the big cities of Lithuania were so well organized they did not need half of the relief that we have sent to other cities.

There are indications that the new Lithuanian republic will continue in the good traditions of their great King Vytautas, and that Vilna, Kovo, Gródno and Suvalki will remain the great Talmudical centers of the world.

LITHUANIANS AND VILNA.

The Chicago Daily Tribune maintains a large staff of correspondents in foreign countries. One of these correspondents stays in Riga, Latvia, to get news of the Baltic States and of Russia, whatever filters out of there. Many times he sent communications with very unfair, biased news concerning Lithuania. October 12, The Chicago Daily Tribune published his dispatch of October 11, from Riga, about the Lithuanians'

mourning and demonstrations for Vilna, the capital of Lithuania that the imperialistic Poles seized by deceit and force on October 9, 1920. In view of Donald Day's attitude towards the Lithuanians in the past, it is not conceivable that he would favor the Lithuanians at the expense of the Poles in this communication.

The communication follows:

"Lithuania's three day period of mourning for the loss of the Vilna territory, which was occupied five years ago by the Polish general, Zeligovski, comes to an end tonight. Many parades and massmeetings were held to protest against the Polish occupation of the ancient Lithuanian capital. Speakers declared Lithuania will not have diplomatic, consular, postal, telegraph, or railroad connections with Poland until Vilna is returned.

While the Lithuanians mourned, the Poles living in Vilna rejoiced over Gen. Pilsudski's visit to the city to attend a celebration arranged by the Polish inhabitants, numbering a few thousand. The Jews, numbering eighty per cent of Vilna's population, are remaining strictly neutral in the present Polish-Lithuanian conflict.

Seek Exchange of Prisoners. Representatives of the Polish and Lithuanian Red Cross will reopen negotiations tomorrow in Riga regarding the exchange of prisoners captured by both sides during the unofficial war, which the countries have been waging since the occupation of Vilna. Recently two Lithuanian flyers were compelled to land in the Vilna territory and are being held as hostages for several Polish officers whom the Lithuanians captured in the vicinity of the neutral zone.

The maintenance of an army in the Vilna corridor is costing Poland millions of dollars yearly. The thick forests in the district are filled with groups of bandits, who frequently raid Russian territory and have created a state of anarchy in the district. For a distance of thirty miles within the Russian boundary the peasants near the Vilna district are unable to keep cows, horses, or pigs because of the bandits. Most trains carry machine gun squads in order to repulse bandit attacks.

Plans Line of Forts. Premier Grabski hopes to pacify the district through erecting 200 miles of barbed wire entanglements with a series of heavily fortified blockhouses along the Russian frontier. Premier Grabski does not state whether fortifications also will be erected on the Lithuanian side of the corridor."

"Sam"

CONSIDER THE OLD-TIMERS.

The K. of L. us, we, our, us! The K. of L. is what we make it and nothing else. Whine, and the whole organization will feel the effect. Boost, and the effect will better the rest of us. Don't give a hang and the whole organization will slowly begin to break: one piece here, and another there, until finally it will die. We are

the K. of L.! WE—ONLY! There are no kings or dukes to tell us what to do. The "Centras," composed of the leading boosters, has charge of the affairs and you don't have to be of royal blood to gain admittance to the "Centras." Just make your show in the K. of L. and a position will be yours. You have to prove yourself capable before you can take a hand in the ruling body. Each one of us is as important as the next fellow, for our attitude will influence his as will his attitude influence ours.

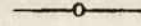
Times have wrought change in our organization since the World War. The foreign element is not so marked. The younger members are Americans by birth, and treat their foreign brothers on an equal footing. Members of foreign birth are falling back into the ranks of old-timers. The young, Lithuanian Americans, are taking up and carrying on the traditions that the folk of Lithuanian birth have set up. But I think that the old-timers are dropping out too soon.

The old-timers are no longer able to devote the time that the younger boosters can. They are settled men and have many cares upon their shoulders. Perhaps they haven't any time to read the good old "Vytis." And yet we hear folk condemning the old-timers for their lack of sincerity, for their lack of faith. Surely these remarks will cause them to fall out for fear that some of the new boosters would call them unfaithful. Give them a chance. You fellows who are the big guns these days don't realize what it means to an old-timer to slave thirteen or fourteen hours a day to boost the organization years ago, and now be called a slacker. Give the old-timer a chance. Many of these fellows who are now passing remarks against the old-timers will in a few years find that they cannot keep up their K. of L. work on account of other work. And then they will suffer from attacks, too. If they do, they will realize the pangs of regret and sorrow they are causing at present.

Remarks against the old-timers will practically kill every chance the organization has of getting them back—these old-timers who are too busy or who are not up to the times because of lack of time. They still have a warm spot for the old organization; that love that can never die.

Do you realize what you owe to the old-timers? Perhaps if the old-timers had not made good "Vytis" would not be published today. Who boosted the standards of the "Vytis" and the organization? Who held the council rallies?

Who was it? Why not give the old-timers a chance instead of condemning them without knowing the facts? Show them that you are glad to have them back. Make them see that if they do come back they will be welcome and treated as if they had always been active. Give them the glad hand.

A. Vaičiūnas

PASIKALBĖJIMAS.

—Kai darželį dabinau,
Žalią rūtą sodinau,
Vai berneli kur buvai,
Tuo laiku,—kur pražuvai?

—Mergužėle, paklausyk,
Bet nebark mane iššyk;
Aš buvau ten, laukuose,
Giliuose apkasuose!

—Bernužėli, ką veikei,
Man nė žodžio nesakiai?
Man laiškeliu nerašei
Ir palaukti neprašiai?

—Mergužėle, tuos žygiuos,
Prie kurių tenai rengiaus,
Negalėjau parašyti
Ir palaukti paprašyti.

—Laukiau, laukiau aš tavęs,
Kol žvaigždėlės neužges...
Maniau, mane užmiršai,
O kitur pasipiršai.

—Ne, mergele, ne, visai.
Per Lietuvą, ištiesai,
Eina gandai eit kovot,
Bėrus žirgus reiks balnot!

—Bernužėli, man baisu,
Gali žūti, ištiesu.
Kas tada mane priglaus,
Mano meilę kas atjaus?

—Mergužėle, ar matai
Kur tie Vilijos krantai?
Eisim Vilnių atvaduot,
Savo brolius paliuosuot!

(Abudu):

Eisim Vilnių atvaduot,
Savo brolius paliuosuot!

Rašo Kun. Dr. J. Navickas,
Liet. Vyčių Centro Dvasios Vadas.

KAME MANO GYVENIMO LAIMĖ?

Tvirtumas.

“Niekas neturi didesnės meilės, kaip tą, kad kas guldo savo gyvybę už savo prietelius.” (Jon. 15, 13).

Psalmių autorius sako, kad “žmogus yra baidysis ir stebūklingai sukurtas” (Ps. 139). Užtenka prisiminti tai, kas buvo kalbėta apie žmogaus gyvenimą, tuomet pilnai suprasime šituos šv. Rašto žodžius. Žmoguje yra ketveriopas gyvenimas, kurių paskutinis—protinis vaduojasi proto bei valios dėsniais, trys gi paskutiniai—mineralinis, augmeninis ir jausminis—pageidimais (the appetites). Kaip kiekvienas gyvūnas (kirmėlė, žuvis, vabalas, paukštis, gyvūlys), taip ir žmogus šitais įgimtais pageidimais stengiasi (strives) išlaikyti savybę, tai yra: savastį, gyvybę ir veislę. Prispauk nors ir mažiausį vabalėlį, jisai tuojau išsizioja savo gyvybei apginti. Skirtumas tarp paprasto gyvūno ir žmogaus pageidimų yra tame, kad žmogaus pageidimus valdo jo protas bei valia; žmogus, kitaip sakant, vaduojasi doros dėsniais.

Pageidimų akstinais yra geiduliai (passions that spur the appetite to act). Žmogus be geidulių sunku suprasti; tuomet jisai tartum nebūtų žmogiškas. Anglai sako: “like loves like, and humanity loves its kind.” Tie geiduliai, atatinkamai lenkiami, gali žmogų išganyti arba pražudyti. Tikslus jų vartojimas ir glūdi dorybės srityje.

Žmoguje yra žinomu du pageidimu:—dvasinis ir jausminis (two appetites: irascible and sensitive). Pastarasis pageidimas—jausminis tegeidžia išlaikyti tikrai savo gyvybę ir veislę. Šitąjį aklą ir intensyvų pageidimą pažeboja (curbs) susivaldymo dorybė. Pirmutinis šiuodviejų pageidimų yra vadinamas dvasiniu ne dėl to, kad jisai turėtų pamato sieloje (prote bei valioje)—ne! Jisai taip vadinamas vien dėl to, kad jame šale jausmų kyšo ir dvasinis reiškiny. Tasai reiškiny yra labai sunku aptarti. Jo sąvoką mums teikia sekančios žmoguje užuomazgą turinčios ypatybės: apmauda, pagieža, kerštas, narsumas,

pasišventimas, milžiniškumas ir t.t. Šv. Tamas tąjį reiškinį pavadino “appetitus irascibile” ir šandie tuo vardu jisai yra žinomas teologijoje. Lietuviškai jisai galima pavadinti, sulig graikų filosofo Platono pavadinimu—thumos, šėlimas (a rage). Anglų kasdieninėje kalboje jisai vadinamas “pluck” arba “go.”

Šitas dvasinis pageidimas stengiasi išlaikyti savastį ir gyvybę, tikrai ne maistu kaip jausminis pageidimas, bet narsumu. Dorybė, reikia atminti, yra vidurinis kelias tarp dviejų kraštutinių (the two extremes) ir šiame tvirtumo atvėjuje tarp neatsargaus staigumo ir baimės (rashness and cowardice). Narsus žmogus negalima vadinti nebailus, kuriam baimė būtų visiškai svetima. Žmogus, kuris nejaučia baimės, visai nėra narsus, bet beprotiškai drąsus (foolhardy). Narsus žmogus jaučia baimę, bet anaip tol jai nepasiduoda. Jo protas pergali baimę ir drąsiai sutinka pavojų, kurio žmogaus prigimtis vengia. Dorybė todėl geidulių nenaikina, bet juosius, suvaldo ir sunaudoja geriems tikslams. Einant šiuo dėsniu, tvirtumo dorybė tąjį dvasinį pageidimą taip suvaldo, kad jisai teikia žmogui jo visą gyvenimą pilnos galimybės ne tikrai pergalėti įvairias sunkenybes, bet dar ir pagimdo milžiniškumą (a heroism) prakilniems darbams atlikti.

Tvirtumo dorybė teikia žmogui užtektinai narsumo šiuose atvėjuose:—apginti savastis, atatinkamai eiti savo kasdienines pareigas, atremti visas gyvenimo audras, uždegti žmogaus širdį naujų sumanymų vykinimu ir pagimdyti joje idealą, kuris palenktų žmogų į pasišventimą.

Apginti savastis:—žmogaus savastis yra tai, kas jam priklauso, būtent: jo turtas ir laisvė. Turtas, ar kilnojamas ar nekilnojamas, yra žmogaus savastis, kurios niekas iš jo negali atimti. Čia reikia atminti, kad žmogaus savastis tegali būti tikrai tiek turto, kiek jam ir jo šeimynai reikia ištaigingai gyventi (a comfortable living). Žmogaus lobis, ne turtas, ne jam priklauso, bet vargdieniams; turtoolis tąjį lobį tikrai valdo ir turi jį sunaudoti visuomenės gerovei—statymui ir palaikymui bažnyčių, mokyklų, ligonbučių, prieglaudų, knygynų ir t.t. Toksai yra šv. Bažnyčios mokslas ir valstybės įstatymas, pavyzdžiui Lietuvos žemės reforma, Suvienytų Amerikos Valstybių bankų ir apdraudos kompanijų surplus. (Žiūrėk pereituose “Vyties” NN. apie “Teisingumą”).

Čia nereikia maišyti Rusijos sovietų nusavinimą—tenais žmogus neturi teisės nieko valdyti—kas yra pamatinė klaida! Kadangi Bažnyčia yra aukštesnė įstaiga už valstybę, todėl jokia val-

stybė negali jai turto atimti; ne kaip kad skelbė pp. Wicliff ir Luther. Tokių nelemtų teisių, kurias skelbė įvairūs reformatoriai ar kurias kad dabar vykina bolševikai, doras žmogus negali palaikyti ir turi jas kovoti. Tiktai tvirtumo dorybę turįs žmogus tegali savo ir svetimą turtą apginti.

Laisvė—žmogus iš savo prigimties yra laisvas kūrinys ir jam tosios laisvės niekas negali atimti. Deja, vergijos būta, kaip kur dar ir dabar yra žmonių tarpe. Lengvesnė vergijos rūšis—baudžiava ir tautinė priespauda. Ką reiškia vergija—mums visiems žinoma. Tos vergijos pėdsakai dar ir šiandie čia Amerikoje matomi ant kiekvieno žingsnio. Daugelis vyčių skaitė knygutę, parašytą p. Harriet Beecher Stowe ir užvardintą "Uncle Tom's Cabin"; tenai tiktai vergijos šešėliai tenupiešti. Tame veikale mes randame du skirtingu tvirtumo dorybės tipu, būtent: George Harris ir Uncle Tom; George Harris savo tvirtumą pareiškia kovoje ir Uncle Tom—gilioje kantrybėje.

Kas yra baudžiava, paklauskite savo tėvų—jie jums pasakys! Tautinė priespauda randasi tuomet, kada didesnė tauta skriaudžia mažesnę, pavyzdžiui: Anglija—Airija, Lenkija—Lietuvą ir t.t. Kartą Šveicarijoje vienoje didelėje iškilmėje man teko matyti sena, sena, visų labai gerbiama vėliava. Aš vos tegalėjau išskaityti ant jos išblankusį parašą—"Vive libre ou mourir!"—gyventi laisvai arba mirti. Šveicarijos žmonių tvirtumo dorybė tesuteikė jiems tą laisvę, kuria jie šiandie džiaugiasi ir kitoms tautoms sektiną pavyzdį teikia.

Kartu su tautos laisve eina ir jos kalba, kuri yra brangiausias kiekvienos tautos turtas. Atimk tautai kalbą—ir josios jau nėra. Lietuvos Vyčiai, atmintime, kad mes nustoje savo gimtos kalbos, nustosime būti ir lietuviais—susiliesime su anglo-saksų tauta. Be abejo, kiekvienas vytis ar vytlė turi mokėti angliškai ir tai gerai, nes tai yra valstybinė kalba; bet už tai nereikia savosios užmiršti. Senovės Romos valstybėje buvo dvi kalbi: žmonės kalbėdavo lotyniškai, rašydavo gi graikiškai. Prieš karą visoje Rusijos imperijoje viešpatavo valstybinė rusų kalba, bet savuo-tėje—namuose, bažnyčiose ir dalinai mokyklose buvo vartojama tautos kalba; ir taip Lietuvoje vien tiktai lietuviška. Šveicarijoje yra 4 valstybinės kalbos: prancūzų, vokiečių, italų ir romanų. Ir reikia atminti, kad kiekvienas Šveicarijos pilietis moka po 2-3 kalbas. "Ką moki—už pečių nenešioji!" sako mūsų priežodis.

Žmogus gali mokėti svetimą kalbą geriau negu savo—tas labai dažnai atsitinka. Bet žmogus, Jeigu jisai nesistengia įgyti tai, kas jo gyvybei kuris visiškai savos kalbos nemoka, yra išgama!

reikalinga (čia mes nekalbame apie gyvulio gyvybę—gyvuliai nesugeba kalbėti), jisai neturi tvirtumo dorybės. Išbandymo metu jisai pirmutinis nusigręš nuo savo tiesioginės pareigos. Štai ką vieną kartą lietuvių šviesuomenės būrelyje New Yorko mieste pasakė tosios valstybės senatorius Calder: "Americanization in deed, not in speech, is what we want! If any Lithuanian boy or girl, or any non-English speaking youth, will forget the language of his mother, and will undermine his nationality, he is lost for America, because in a time of trial (e.g. during the war), he will shun his utmost duty, and will be the first one to become a deserter!" Šventa tiesa! Kuomet sūnus ar duktė spiauja savo tėvams į veidą, jisai nėra pagarbos vertas; jisai nustoja savo doros.

Tiktai tas jaunikaitis ar mergaitė pareiškia tvirtumo dorybės, kuris savo narsumu, nežiūrint nelemtų šių dienų aplinkybių, išlaiko savo brangiausią turtą—savo tėvų kalbą, jų būdą ir gražius mūsų papročius. Airiai kaip toli nužengė nuo savo tėvynės, bet kuomet ateina šv. Petriko diena, visi nuo didžiausio iki mažiausiam puošiasi nors kokia žaluma. (Man savo akimis teko matyti ir lietuvautes tą dieną puošiantis žaluma!). Kiek 16 Vasario dalyvauja mūsų jaunimo tautos ruošiamose tėvynės laisvės sukaktuvių iškilmėse?! Tie mūsų himno žodžiai "Tėvynę ginti" daugelio vyčių lūpose skamba skaudžiausia ironija tėvynainio kruvinoje širdy.

—o—

J. Naruševičius

NESISKUBINK, PYK PALENGVA.

Nesiskubink, pyk palengva,—
Galima patart tikrai
Tą kvailystę padaryti
Laiko yr' užtektinai.
Nesiskubink pult rūstybėn,
Savo jausmus suvaldyk,
Nors ir reikalas priverstų,
Bet būk rimtas, nesupyk.

—o—

Kostas Gelvainis

DRAUGAMS.

Jaunystę savo Jūs pašveskit
Del savo brolių ateities;
Dorai gyvenimą vis tęskit,
Neklydę niekad lig mirties!

Pastabos ir Apžvalga.

Gedulos diena. Šimet spalį 9 d. sukakus penkiems metams kai plėšrieji lenkai užgrobė mūsų tėvynės sostinę Vilnių, tai visa tauta smarkiai sujūdusi triukšmingai tas liūdnas sukaktuves paminėjo.

Lietuvoj visuose kampeliuose išanksto uoliai rengėsi prie paminėjimo tų sukaktuvių.

Keliomis dienomis vėliau Lietuvos Pasiuntinybė Amerikai išsiuntinėjo Amerikos spaudai (tik aplenkdamą "Vyti") šią Eltos kablegramą:

Kaunas (Elta) 1925 m. spalio mėn. 9 d.—
Penkerių metų Vilniaus pagrobimo sukaktuvėms paminėti susidarė Gedulo Komitetas. Spalio devintą, dvyliktą valandą, visoj Lietuvoj buvo sustabdytas vienai minutei visoks judėjimas,—vakare buvo paskaitos. Spalio dešimtą ruošiamos protesto demonstracijos su fakeliais; spalio vienuoliką rinkliava Vilniui vaduoti.

Lietuvos Pasiuntinybė Amerikai.

Lietuvos spauda buvo pilna visokių atsišaukimų, aprašymų. Spalio 9 d. laikraščiai išėjo su plačiu juodu brūkšniu aplink visą pirmą puslapį.

Taipgi ir Amerikoj lietuviai tą gedulos dieną paminėjo demonstracijomis. Chicagoj net du mitingų įvyko. Stipresnio tautiniai nusistatymo ėjo į didesnįjį, Kat. Federacijos Chicagos Apskrieties masinį mitingą McKinley Park'e. Tenai po karštų kalbų ir deklamacijų ir tautinių dainų išnešta ši rezoliucija:

"Kadangi Vilnius nuo pat jo isikurimo priklausė Lietuvos Didžiajai Kunigaikštystei, Kadangi Vilnius nuo amžių buvo Lietuvos sostinė,

Kadangi Rusija, kuri buvo pagrobusi Vilnių dalinant Lenkijos Karalystę, einant 1920 metų sutartimi, atsižadėjo visokių teisių prie Vilniaus dabartinės Lietuvos naudai,

Kadangi ir lenkai tas teises pripažino Lietuvai Suvalkų sutartimi Spalio 7 d. 1920 metais,

Tad mes, Chicagos lietuviai, skaitydami dabartinę Lietuvą vienintėle teisėta paveldėtoja teisių prie Vilniaus, laikome Vilniaus paėmimą, kurį atliko lenkų legionai 1920 metais 9 spalio d. SMURTU, o Ambasadorių Konferencijos kovo 14 d. 1923 m. nutarimą, pripažinusį susidariusią padėtį, NETEISYBĖS AKTU. Ir todėli griežtai protestuojame prieš skriaudą padarytą Lietuvai, atimant nuo Jos sostinę ir reikalaujame gražinti Vilnių teisėtai jo paveldėtojai Lietuvai. Drauge pareiškiame, kad mes del Vilniaus vadavimo tol nenurimsime, kol ant Gedimino kalno Vilniuje nesuplevėsuos trispalvė Lietuvos vėliava."

Tikimės, kad neilgai reikės minėti tas liūdnas sukaktuves. Turime vilties, kad nepertolimoj ateityj kada susirinksime skaitlingai savo širdies džiaugsmą garsiai pareikšti, kad Lietuvos sostinė Vilnius grįžo mūsų tėvynei.

Per radio pasiekia. Radio jau pasiekė tokį laipsnį, kad universitetai jais naudojas mokslo skleidimui. Iowa universitetas duoda kursus ku-

riuos akredituoja link laipsnio užsirašiusiems studentams tais kursais besinaudojantiems, jei jie pereina kvotimus. Tų kursų studentai turi tik mažą mokesnį mokėti už tuos kursus.

Pittsburgh'o universitetas, Kansas State Agricultural College teikia per radio paskaitas apie tokius dalykus, kurie labiausia ūkininkams įdomūs ir naudingi.

Tai matot, per radio universitetas eina į liaudį. Vieton, kad žmogus mokslo, mokyklos ieškotų, tai mokslas ieško, siekia žmogaus.

Mintis apie atletiką seime. Įdomią mintį pakėlė p. Doma Gustaitė per L. Vyčių Chicagos Apskrieties vakariene spalio 21 d. surengtą to apskrieties svaidininkams pagerbti. Ji priminė kaip vyčiai svaidininkai, nuvažiavę į tolimas kolonijas žaisti, draugiškumo ryšiais susirišo, vieni kitiems ūpo pridavė. Tai kodėl, esą, mergaitės, suorganizavusios basketball, ar volley ball, ratelius, negalėtų nuvažiuoti, kad pavyzdžiui ateinančią vasarą į Waterbury, Conn., per Vyčių seimą žaisti? Mintis atrodo nebloga. Jei ši pati mintis pasirodytų neįgyvendinama, tai gal kita iš jos išsivystyti. P-lė Gustaitė jau organizuoja basketball ratelį savo (112-toj) kuopoj. Kažin ar Waterbury kuopa turi ratelį. Jeigu visokios kliūtys būtų pergalimos ir chicagietės basketballininkės galėtų nuvykti į Waterbury per seimą, tai be abejo, jei tenyktė kuopa neturėtų savo mergaičių basketball tymo, tai bent parūpintų kitą. Tas parodytų žymią pažangą vyčių padarytą ir didelį ūpą sukeltų.

Tečiau, jei tas pasirodytų negalima, tai visgi waterburiečiai gal išras galimu padaryti šiojį tokį atletinį turnamentą iš Naujos Anglijos kuopų. Mūsų organizacija nėra išimtinai atletinė, kaip pav. čekų sakalai, taigi ir negalima norėti, kad per seimą sportas viską kitą nusmelktų.

Bet waterburiečiai pasizymi savo darbštumu ir jų vadų sumanumu. Jie ir mokės sukelti karšto kilnaus ūpo, sudaryti įvairumo, parodyti vaišingumo, viską gražiai suderinti. Tik darbuotojai-os ir kuopos lai pasirūpina išanksto kuodaugiausia naujų naudingų sumanymų iškelti, kuokaitlingiausia atstovų nusiūsti.

Nebus taikos: Vokietijai pasirašius saugumo paktą Lokarnoj su Talkininkėmis, tai tuoj sutarties šalininkai skelbė kur galėjo, kad pasauliui taika užtikrinta, tuotarpu ignoruodami lietuvių-lenkų santikius. Po kelių dienų tą dūmiamą taikos giesmelę nutraukė garsūs karo šūviai Balkanuose, kautynės tarp Bulgarijos ir Grekijos. Talkininkės valstybės skuba tas dvi besikaujančias valstybes malšinti. Jei pavyks jas sutaikinti, tai vėl pasauliui čiulbės tą pačią giesmelę. Gi taika

nėra užtikrinta kol plėšriųjų lenkų užgrobtą Lietuvos sostinė Vilnius su visa išplėsta žeme negrįš mūsų tėvynei!

Rinkimai Klaipėdoj. Klaipėdos krašte rinkimai į vietas seimelį įvyko spalio 19 d. Pirmosios, neoficialės žinios nėra džiuginančios. "Draugas" Nr. 351, spalio 26 d., paduoda šias žinias apie rinkimus:

Klaipėda, spal. 24.—Klaipėdos krašto seimelin rinkimuose, kaip čia skelbiama, laimėję vokiečiai. Sakoma, kad iš 29 vietų seimely jie turėsia net 28, gi lietuviams tenkanti vos viena vieta.

Po šių įdomių savo rezultatais rinkimų vokiečiai iškelia klausimą Klaipėdos krašte praveisti plebiscitą, kad tuo būdu galutinai išspręsti, kaip turi valdytis šis kraštas.

Vakar patirta, kad rinkimų laiku balsuojant vokiečiai gavę 47,466 balsus, gi lietuviai vos 3,677.

Išrinkti vokiečiai atstov. seimelin partijomis paskirstomi taip: žemės ūkio partija 12 atstovų; Klaipėdos liaudies—11; socialdemokratų—6; Laukininkų Sus-mo—1 atstovas.

Iki išeis "Vyties" kitas numeris susilauksime gal tikresnių žinių apie rinkimus, tai tada galėsime drąsiau daryti ir savo išvadas.

Kiti prie sporto. Užstojus rudeniui, prasidėjo įvairūs vajai. Eina nuo seniau Seserų Pranciškėčių vajas, Katal. Federacijos sturiamas. Dienraštis "Draugas" savo vaju varo; jo agentas po įvairias Chicagos kolonijas prenumeratas renka. L. D. K. S. organas "Darbininkas" savo vaju daro: kas užrašys tris naujas prenumeratas, tai ketvirtą prenumeratą ant tiek pat laiko gauna sau dykai. L. D. K. S. Chicagos darbuotojai ir Giedrininkai tariasi apie savo vaju. "Garsas" Nr. 43, spalio 22 d. paskelbė L. R. K. S. A. vaju kurs prasidės gruodžio 1 d. Atsišaukime rašoma:

Komisija turėjo galvoje, kad šiandien nebe taip lengva organizaciją auginti. Mainosi laikai, mainosi aplinkybės. Ateivybė Amerikon kaip ir uždaryta. Todėl lietuvių, atvykusių iš Lietuvos skaičius nebeauga, bet mažėja. Susiv-mui nebe daug iš jų, bebus galima laimėti. Vieni jau per seni, kiti dėl nesveikatos nepriimtini, trečių dvasia mūsų Susiv-mui nebeatatinka.

Prieš darant iš to kokią nors išvadą, visgi pabriežiame, kad reikia dėti visas pastangas, kad visus lietuvius, kurie tik mūsų organizacijai tinka, prie Susiv-mo prirašius.

Komisija labiausia susirūpino čia augusia ir augančiąja karta. Jei jos nesiseks prie Susiv-mo pritraukti, mūsų organizacijai, nors ir galinčiai, didelės ateities nėra. Pagalios, tūkstančiai atskilusių nuo lietuvių judėjimo, didelę mūsų tautai daro skriaudą.

Tokiais-gi būdais, kuriuos iki šiol naudodavome, organizacijų narių skaičiaus didinimui, jaunimo nebepritrauksime, o kad ir pritrauksime, prie savęs nesulaikysime. Jų psichologija skirtinga, jų norai kitokie. Prie dabar esančių mūsų kuopų jaunimą sunku prilaikyti. Tai nesiseka

ir tėvams už vaikus mokant, o ką bekalbėti apie rinkimą mokesčių iš jų pačių, apie įjudinimą jų veikimui. Susirinkimuose mes mėgstame ilgai kalbėti, į smulkmenas leisti, ginčytis, kuomet jaunimas to nepakenčia. Jis nori reikalus greit atlikti, kad daugiau laiko liktų sportui, pasi-linksminimui.

Ateivius prie Susiv-mo rišo savitarpinė pašalpa, tautybės ir katalikybės idealai, kuomet jaunimą kviečiant šion organizacijon reikia pasiūlyti ir tą, ką jie mėgsta ir ko reikalauja, būtent—sportą. Turint tą visą galvoj, komisija, laikantis C. Valdybos nutarimo, užgria atskirų jaunimo kuopų prie Susiv-mo organizavimą.

Kad pas Vyčius sportas bujoja, plečiasi, pagelbsti organizaciją ugdinti, tai ir Susivienijimo vaju komisija paseka Vyčius, Susiv-mui patiekia naują projektą—sportą organizuoti, kad čia augusį jaunimą prie jo pritraukus. Čia senesnė organizacija mokina iš jaunesnės. Šituo Vyčiai gali pasididžiuoti, tik kad nepersimtų nesveiku išdidumu.

Sportas pas Vyčius išdygo iš pačios organizacijos, seniems nariams nuolat klabenant. Kai sportas pradėjo atžalas leisti, tai mintis ir noras jo buvo jau gerai įsišaknėję. Pirmieji rateliai susidėjo daugumoj iš senų kuopų darbuotojų.

Kita vėl, Vyčiai žymiai skiriasi nuo Susiv-mo savo tikslu, mokesniais, dvasia. Beto, Vyčių organizacija yra daug lankstesnė, nuo pat viršūnės iki kuopų vadovauja jauni darbuotojai-os, daugumoj čia augę, kurių tarpe yra patys sportininkai.

Idomu bus sekti tą vaju dėl jo pasekmių.

Vyčiai neturi minties atgrasinti sau drauginę organizaciją nuo pasekimo jų—organizavimo sporto. Jie linki Susiv-mui kuopukiausio pasisekimo. Dirva plati. Daug jaunimo yra visai neorganizuoto. Jo užteks ir Vyčiams ir Susiv-mui. Vyčiai, kurie nori, gali prie savo pašelpos skyriaus ir kartu prie Susiv-mo priklausyti.

Vyčiai turės pasistengti, kad nenusiviliotų silpnesnės dvasios sportininkų iš jų tarpo. Gi jei pavyks Susiv-mui suorganizuoti sporto ratelius—ko mes jam linkime, tai gal išvysime rungtynes tarp tų dviejų drauginių organizacijų sporto ratelių.

I mus. Iš Lietuvos "Vyties" bendradarbis A. Vaičiūnas prisiuntė šį trumpą pranešimą:

"Vyčiams!

"Labai galimas daigtas, kad šiomet pasimatysime! A. Vaičiūnas."

I-X-25 m. Kaunas."

Ne vien jaunuosios. Ne visos krutamųjų paveikslų vaidilos yra jaunos, savo jaunyste akį viliojančios. Viena moteris vaidila turi jau 81 metus ir jaunesnės dar neišstumia jos iš darbo.

Dr. Bagdonas. Spalių 17 d. Centro pirmininkas Dr. Mikas Bagdonas atsiuntė redaktoriui atvirutę kurioj tarp kito ko rašo: "...Aš jau neva įsigyvenau Harvard'e (vienas įžymiausių Amerikos universitetų, red.). Esu patenkintas. O kaip toliau seksis—pamatysime..."

Be abejo, prie progos Dr. Bagdonas plačiau ką nors mūsų reikalais organe parašys.

DEL ALMANACHO.

A. L. R. K. Bažnytinių Chorų Almanacho sumanytojas p. A. Vanagaitis pranešė dienraščio "Draugo" Nr. 348, spalių 22 d. š. m., kad sutikus A. L. R. K. Vargoninkų Chicagos kuopos pasipriešinimą jo sumanymui, tai jis išsižada leisti tą almanachą ir linki Vargoninkų Sąjungai imtis to darbo.

J. Naruševičius

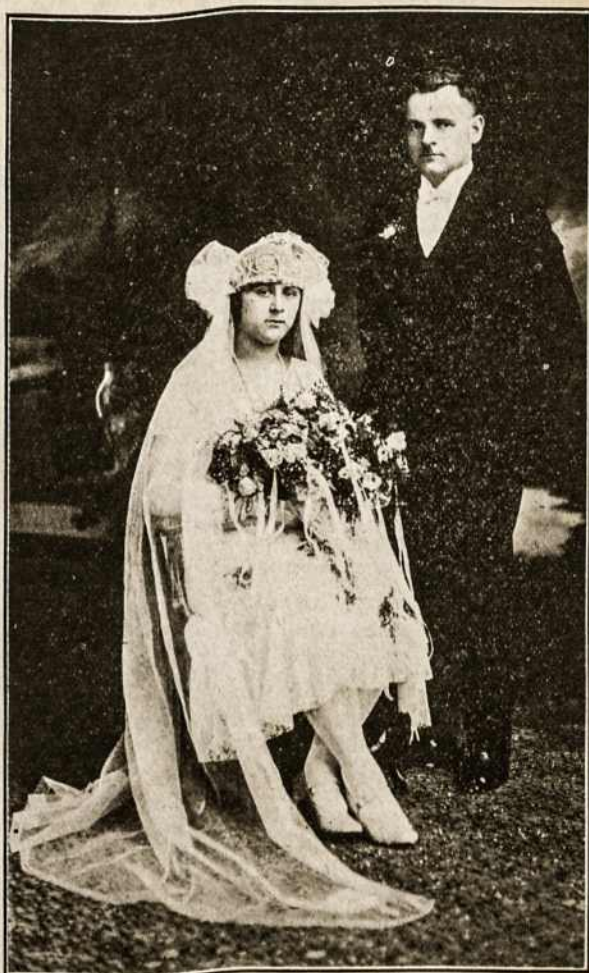
MIRTIS.

Mirtis, kaip jau žinom, dalykas baisus, Anksčiau ar vėliau tur' ateiti į mus. Jos niekas užgimęs išvengt negalės, Kiekvien's, kas gyvena, numirti turės. Tai, rodos, gan aišku jau yra visiems, Vienok mirties baimė negėsta žmonėms, Nes mirtis nelaukiant atein', kaip vagis, Mirtis gyviesiems atidaro akis.

NAUJO LIETUVOS OPEROS REŽISIERIAUS P. VIEKOVO TRUMPA BIOGRAFIJA.

Naujas operos režisierius p. Viekovas gimęs Maskvoj 1880 m. 1904 m. baigė Maskvos konservatoriją su medaliu ir gavo laisvo menininko vardą. Vėliau pabuvojo Italijoje, Milane, pasitobulinti dainavime. Teatro darbą pradėjo Zimino operoj ir nuo 1910 m. pradėjo dirbti režisūros srity. 1913 m. jis buvo vyriausiu režisierium Odesos operoj. 1914 m. persikėlė į Kieva, 1915 m. grįžo vėl į Odesą. Revoliucija užtiko jį Odesoj. Vėliau jis dėstė Maskvos konservatorijoje dainavimą, taip pat mokytojavo operos klasėj. 1919 m. p. Viekovui pasisekė per Odesą pasprukti iš Rusijos ir 2 metus jis plaukiojo garlaiviu kaip jūrininkas. 1921 m. sustojo Konstantinopoly, iš kur 1922 m. nuvyko Serbijon. Netrukus jį pakvietė režisierium bulgarų valstybinė opera, kur ir darbavosi pusketvirtų metų. Šiomet jį pakvietė Rumunijos karališkoji opera, kuri tačiau neišpildė anksčiau pasiūlytų sąlygų. Pasitaikius progai susitarti su Lietuvos operos direkcija, jis sutraukė sutartį su rumunais ir persikėlė dirbti Lietuvon. Viekovas turi didelį teatralinį stažą ir Lietuvos operai tai suteiks neabejotinos naudos. Viekovas pats yra dainavęs apie 60 operų, o per savo visą darbuotės režisūroj laiką yra pastatęs apie 100 operų.

"Lietuva."

JURGIS KUZAS IR ELENA SIMONAITĖ-KUZIENĖ, nariai L. Vyčių 25 kp. (Cleveland, Ohio); rugsėjo 7 d. 1925 m., 9 val. ryte, Šv. Jurgio bažnyčioj, gerb. kun. V. Vilkutaitis surišo šią jauną poręlę amžinuoju moterystės ryšiu.

Jurgis Kuzas yra vienas seniausių ir veikliausių šios kuopos narių; jau dešimt metų kaip nepailstančiai darbuojasi mūsų organizacijoje. Šis energingas darbuotojas išbuvo dvejus metus L. Vyčių 25 kp. pirm. ir, berods, trejus metus jos izd. (tais metais 25 kp. stovėjo kuogeriausia finansiškai). Jis netik kad ilgiausiai išbuvo valdyboje, bet ir niekad neišeina iš įvairių komisijų, o ypatingai iš teatrališkosios. J. Kuzas netik yra daug prisidėjęs darbu, bet ir finansiniai prie kuopos reikalų. Jis ir kitose draugijose dažniausiai esti valdybose. Jis buvo tai vienas pavyzdgingiausių Clevelando lietuvių jaunikačių.

Vytė Elena Simonaitė-Kuzienė jau, berods, ketvirtį metai kaip energingai darbuojasi jaunimo tarpe—L. V. 25 kp. Ji yra viena įžymiausių Clevelando lietuvių artisčių ir chorisčių, užsitarnavusi didelę garbę už vaidinimą teatruose, o ypatingai, kada vaidino L. V. 25 kp. veikalą "Keistutis." Jame turėjo Birutės rolę. Taipgi ji vienus metus ėjo kp. antros nut. rašt. pareigas.

Linkime šiai jaunai porelei šviesiausios ateities! L. Vyčių 25 kp. Valdyba:

P. Bortnikas, Pirm.,
V. Simonaitė, Vice-Pirm.,
A. Baltrušaitė, Rašt.

: SPORTAS :

L. VYČIŲ CHICAGOS APSKRITYJ.

SVAIDININKUS PAGERBĖ.

L. Vyčių Chicagos Apskritis surengė vakariene su programu savo svaidininkams pagerbti, spalį 21 d., Šv. Jurgio parap. svet., Bridgeporte.

Susirinko vidutiniškas būrelis jaunimo. Didžiausias nusiskundimas buvo, kad labai vėlai pradėjo vakarą.

Programas susidėjo iš kalbų ir muzikalės dalies. Laimėjusiems svaidininkų rateliams dovanos išdalinta.

Platus to vakaro aprašymas yra pažadėtas sekančiam numeriui.

Koresp.

* * *

MARQUETTE PARK, CHAPTER 112.

At the End of Baseball Season.

Our team made a splendid showing for the first year in the Knights of Lithuania Chicago Baseball League. Six games were won and eight lost, out of a total of fourteen, giving us a percentage of .429.

Our star pitchers, Krivickas and Jankauskas, and our crack catcher, Strakalaitis, are now looking forward to next season, when they hope to land our team if not as champions then at least in the first division.

B. Krivickas

Krivickas' ties Daugirdas' score. Records show that Daugirdas of North Side pitched a two-hit game against Roseland in 1922. This year, Krivickas of Marquette Park tied that score when he gave the Bridgeport team only two hits.

Bruno's Five Ready for Action. Bruno Krivickas has his basketball team in good shape and is now ready to challenge any other team looking for some action. The following composed the squad: John Krivickas, J. Jankauskas, P. Pranckietis, P. Stogis, Alex Krivickas and A. Stogis.

* * *

Mergaitės Sportininkės.

L. Vyčių 112 kp. mergaitės, vadovaujant p. Domai Gustaitei, organizuoja basketball ratelį. Darbas eina pasekmingai. Norėtų matyti ir kitas kuopas organizuojant mergaičių basketball ratelius, kad 112 kp. turėtų su kuomi žaisti, o nereikėtų ieškoti susirėmimų vien su svetimtaučių rateliais.

Koresp.

* * *

WAUKEGAN, ILL.

Pagerbimo vakaras. Sekmadienį, spalį 11 d., įvyko visų katalikiškų draugijų vakaras vietinių Vyčių svaidininkų pagerbimui, užbaigus žaidimo sezoną.

Septintą valandą vakare svetainė buvo jau kuone pilna. Visi svaidininkų rėmėjai, prieteliai ir rūteriai buvo susirinkę. Neilgai laukus, pasikėlė scenerija ir pasigirdo triukšmingas maršas, kurį griežė Nightingale Serenaders Orchestra. Svetainėj pasklido garsus delnais plojimas. Mat, tuo momentu visi svaidininkai "in corpore" (apie 30) įėjo į salę ir prisiartinio prie jiems parengtos, garbės, vietos. Visi turėjo prisisegę gėlę. Vakaro vedėjas tuojaus susodino juos prie parengtų stalų, apkrautų skaniais valgiais, ir padabintų gyvomis rožėmis.

Programas. Bevalgant, prasidėjo programos. Pirmtinis scenoje pasirodė baritonas J. Jakutis. Dainuoja solo "Era Mano Branči." Daina skambėjo puikiai. Gavo pakartoti.

Piano ir smuikos duetą gana gerai išpildė varg. V. Mielauskas ir B. Montviliūtė.

Vyrų kvartetas, iš V. Rajūno, J. Jakučio, A. Čiapo ir S. Kundroto, sudainavo "Let Me Call You Sweetheart," ir "Carry Me Back to Old Virginia."

Solo ant banjo gana puikiai pagriežė p. Jaseliūnas. P-lė O. Burbiūtė, sopranas, žavėjančiai dainavo solo "Moonlight and Roses" ir "How I Miss You Tonight."

Vyrų kvartetas "Waukegan Harmony Four" padarė didelio išpūdžio publikai. Turėjo keletą kartų pasirodyti scenoje.

Vietinis solistas basas A. Čiapas savo tvirtu balsu sudainavo "Because" ir keletą kitų dainelių, už ką publika jam aplodismentais atlygino.

Smuika solo grojo jaunas smuikorius, J. Matulėnas. Pabaigoje programo tapo atvaidinta juokinga komedija "Knarkia Paliepus." Šį veikalą gana gerai atliko F. Alekna, O. Bukantienė, T. Karašauskas ir P. Zeleauskas

Kalbėtojai. Programo tarpuose buvo ir kalbų. Anglų kalba kalbėjo p. J. Jakutis, nušviesdamas tikslą šio vakaro. Išreiškė mintis taipgi ir tymų manadžieriai J. Docis ir A. Niemi, dėkodami draugijoms už surengimą taip puikaus vakaro.

Tikras šio vakaro kalbėtojas tai buvo vietinis klebonas gerb. kun. J. B. Kloris. Pakvietus jį kalbėti, aiškino kad nemokas ir nežinaš, ką sakyti. Bet kai pradėjo kalbėti, tai visai kitaip. Nupiešė puikiai svarbą mums visiems remti šiuos jaunuolius, ypač, kurie užsima sportu, ir tuos, kurie neatsisako nuo savo tėvų kalbos, nuo lietuvištos ir kelia Lietuvos vardą svetimtaučių tarpe ir parodo, kad jie, lietuviai, yra gabūs, mikli, geri sportininkai. Retai kas juos tegalėjo pereitą sezoną suplikti. Klebono kalba labai visiems patiko, net vienas iš kito miesto svečias sako, tai jūs turite puikų ir gerą kleboną kalbėtoją. Garbė jam!

Užbaiga. Vakaras baigėsi "Avių Baliumi," griežiant orkestrai.

Vakaras visais atžvilgiais pavyko gerai. Ačiū už tai visų draugijų atstovams ir rengėjams. Mes sumanėme, nutarėme, surengėme ir pagerbėme savo jaunuolius, ar tai ne gražu? O tie jaunuoliai, tikiu, kaip jie patys išsireiškė, kitą vasarą pasirodys dar stipresni, nes mes juos remiame.

Vijurkas.

DUTCH INDIFFERENCE.

"Sir," said a Yankee, "you promised to vote for my bill."

"Vell," said the Dutch member, "vat if I did?"

"Well, sir, you voted against it."

"Vell, vat if I did?"

"Well, sir, you lied!"

"Vell, vat if I did?"

* * *

THE PATRIOTIC PUPIL.

Teacher: "Who was the first man?"

Head Scholar: "Washington; he was the first in war, first in—"

Teacher: "No, no; Adam was the first man."

Head Scholar: "Oh, if you're talking of foreigners, I s'pose he was."

* * *

WHICH END?

A judge, pointing with his cane to a prisoner before him, remarked:

"There is a great rogue at the end of this stick."

"At which end, your honor?" asked the prisoner.

Kas Jaunimo Veikiama

L. VYČIŲ N. A. APSKRITIES SUV. Providence, R. I. Spalio 18 d. 1925 m. įvyko L. Vyčių Naujos Anglijos Apskritis suvažiavimas šioj mažoj lietuvių kolonijoj. Nors ji ir mažutė, bet turi ganėtinai susipratusio čia augusio jaunimo, kuris yra susispietęs po L. Vyčių vėliava, susiorganizavęs į 103 kuopą. Ši kuopa dar tik neseniai prisijungė prie Apskritis, bet jau sugebėjo vieną suvažiavimą Apskričiai paruošti.

Nerašysiu čia apie patį suvažiavimą, bet tiktai apie tuos mažus dalykėlius kurie susikuopę į vieną dienos įvykį padaro jį pasekmingu.

Pirmiausia, delegatai iš visų kolonijų turėjo pasiūlyti tokiu širdingu priėmimu kurį suteikė Providence'o jaunimas. Tuoj po suvažiavimo delegatai buvo pavaišinti skaniais užkandžiais. Garbė tenka 103 kuopos šeiminkėms. Po užkandos delegatai buvo pakviesti dalyvauti ant trumpo programo kuris įvyko tuoj po pamaldų bažnyčioj.

Štai kokį programą delegatams teko matyti:

1. Duetas: "Sesutėlė" ir "Geismai ir Svajonės," išpildė p-lės Ona Sinkevičiūtė ir Ieva Dzekevičiūtė. Dainelės joms pavyko labai puikiai.

2. Piano solo: "Burning of Rome," atliko p-lė Anelė Šeškevičiūtė, gana mikli jauna pianistė.

3. Kalbą pasakė gerb. vietos kleb. kun. L. Kavaliauskas. Jo kalba buvo labai įdomi ir pamokanti.

4. Eilės: "Griškim," padeklemavo p-lė Ona Zlotniūtė.

5. Solo: "Piemenėlis," padainavo p-lė Ona Bartusevičiūtė. Buvo iššaukta pakartoti. Antru atvėju padainavo anglišką: "Georgia Lullaby"; jai pritarė p-lė Anelė Šeškevičiūtė.

6. Dialogas: "Dvi Kūmūtės," atliko p-lės Ona Lukoševičiūtė ir Teresė Dungveckaitė. Abi vaidilos savo roles atliko labai gyvai, bet ypatingai p-lė Lukoševičiūtė savo dalį taip gerai atliko, kad publika negalėjo tverti juokais.

Delegatai tikrai nusistebėjo, kad Providence'o jaunimas sugebėjo tokį gražų programą surengti.

Garbė L. Vyčių 103 kuopai!

Stella Maris.

NEW YORK IR NEW JERSEY APSKR. KUOPOMS.

Pranešu New York ir New Jersey Valstijų Apskritis kuopoms, kad dėl įvairių priežasčių, nutarta Apskritis Seimą laikyti sausio mėn. 1925 m. Daugumui gali išrodyti, kad tai bus labai ilgas laikas iki seimo, ir todėl nereikia apie jį galvoti. Vienok praeitais patyrimai sako visai ką kitą. Prie seimo reikia gerai ruoštis, įnešimų nedaryti pripuolamai, be jokio gilesnio apsvaistymo, išdiskusavimo: ar tokie įnešimai būtų praktiški, ar būtų organizacijai naudingi jei seimas priimtų.

Prašoma visų komisijų apsvaistyti visus įnešimus, tēmyti, kad būtų logingi, svarbūs, naudingi.

Tolesnės informacijos bus vėliau praneštos.

M. C. Vansavičiūtė, Sekretorė.

CHICAGO, ILL. Dievo Apveizdos Kolonija. Spalių 15 L. V. 4 kp. surengė sutiktivių vakarienę grįžusiems iš Lietuvos gerb. kun. Pr. Vaitukaičiui ir St. Šimuliui, Vyčių kuopos pirmininkui.

Žmonių prisirinko pilna svetainė. Visi labai įdomavo ką mūsų žymūs darbuotojai matė belankydami įvairius kraštus ir mūsų Tėvynę. Apie devintą valandą Vytauto benas užtraukė maršą ir visi bendrai maršavo prie stalų. Susėdus, kun. Albavičius prašė svečių stiprintis ir perstatė vakarienės vedėju kun. profesorių Urbą. Vakaro vedėjas aiškino šio vakaro tikslą, nurodydamas, kad norima čia paverbti grįžusius mūsų veikėjus ir drauge padėkoti parapijos bazaro darbininkams, kurie uoliai darbavosi per visą mėnesį.

Prasidėjo programos: p. Mikuckaitė skambino piano. Tai yra žymi Vyčių 4 kp. pianistė. Toliau, kalbėjo kun. Bičkauskas, Indiana Harbor klebonas. Jo kalba visiems labai patiko. Po jo kalbėjo Matas Zujus. Jis papasakojo, kaip Lietuvoj gražiai pasitinkama Amerikos lietuvių veikėjai ir kaip Lietuva kasdien daro pažangą. Programe dalyvavo daug kalbėtojų ir dainininkų. Buvo net iš Springfieldo p. Sogintaitė, kuri savo malonių balseliu palinksmo publiką. Taip jau gražiai pasirodė ir mūsų vietinė solistė A. Bereckaitė.

Paskui kalbėjo adv. B. Mastauskas, St. Šimulis, A. Petrulis. Kalbas užbaigė kun. Pr. Vaitukaitis, kurs ilgoje kalboje pranešė mums daug gražių žinių iš brangios tėvynės. Publika labai domiai klausė ir nei nemanė skirstytis, nors jau buvo vėlus laikas. Vakarienė pasibaigė jau po 12 val. nakties. Čia turiu dar pabrėžti, kad vakaro vedėjas kun. Urba labai gražiai atliko savo užduotį, prie kiekvieno kalbėtojo ar dainininko pritaikino gražių žodžių. Savo kalba ne kartą prijuokino svečius.

Tai gi pradėdant vakaro vedėju ir kalbėtojais, dainininkais, šeiminkėmis ir baigiant visais svečiais, tariame visiems nuoširdu ačiū.

L. Vyčių 4 kp. narys,

A. Petrulis.

LAWRENCE, MASS. Neteko darbuotojų. L. Vyčių kuopa nustojė trijų įžymių asmenų. Ponai Petrukiai persikėlė į So. Boston gyventi. Spalių 14 d. Malvina Sasnauskaitė išvažiavo Chicagon į Šv. Kazimiero Seserų Vienuolyną. Tai ketvirtoji mergelė iš mūsų nykios kolonijos įstoja Kazimieriečių Vienuolynan.

Vyrai pradėda skūstis, kad gerosios mergaitės važiuoja į vienuolynus. Bet ir mergelės galėtų nusiskūsti, nes ir vaikinų apie pustuzinis išvažiavo. Kaltė metama ant gerb. kun. Pr. Juro. Kodel pirma, girdi, niekas nemanė ir nevažiavo, o kaip atėjo kun. Juras ir "pagadino" jaunimą...

Plenuoja. Į p. Petreikio vietą pirmininkui yra išrinktas I. Kalėva. Prisirašė keletas naujų narių. Dabar plenuojama kaip čia suburti prie Vyčių jaunimą. P-lės Šimoniūtė su Mikuliūte daugiausia tuomi rūpinasi. Gi p-lė Auriliūtė savo darbu parodys.

Kp. korespondentė.

CHICAGO, ILL. Bridgeportas. L. Vyčių 16 kp. turėjo "Bunco Party" spalių 10 d. šv. Jurgio muzikos kambaryje. Apie 8 val. vakare jaunimo buvo jau pilnas kambarys. Kiek palaukus prasidėjo "bunco" žaidimas. Jaunimas žaidė, juokavo ir stengėsi, kad tik daug kirčių (points) padarius.

Po žaidimo buvo užkandžiai ir dalinimas dovanų, kurių buvo daug. Jas aukavo mūsų biznieriiai, k. t.: P. Baltutis, Petrauskas, Rezgynis ir kiti Vyčių prieteliai. Užkandžiai irgi buvo gardūs, nes jauna ir gabi šeiminkė buvo prirengus, tai Rožytė Černauskaitė. Taipgi prie surengimo to vakaro daug darbavosi p.p. Malinauskas, Stasiulianis, A. Kilinskas ir kiti vaikinai ir merginos. Bruzdelnikas.

NEWARK, N. J. Rugsėjo 27 d. čia buvo vyčių šokiai. Jaunimo buvo daug. Pelnė liks pusėtinai.

Tarp vyčių daug veikia J. Gvazdaitis, J. Zakas ir J. Alseika. Dar uoliai veikia dvi panelės.

Kudlius.

DETROIT, MICH. Vyčiai iškilmėse. L. Vyčių 79 kp.—Šv. Jurgio parap. choras, kuriam vadovauja jaunas gabus chorvedis V. Medonis, dalyvavo iškilmėse spalių 11 d. paminėjimui liūdny sukaktivių Vilniaus užgrobimo iš lietuvių.

Koresp.

CHICAGO, ILL. Marquette Park. Neseniai įvyksiamame L. Vyčių 112 kp. susirinkime paaiškėjo, kad kuopos

nariams grūpėj nusiimti paveikslą yra negalima. Todėl nusprendė, kad kiekvienas narys-ė priduoūt savo paveikslą tam tikrai komisijai kuri sudės visų paveikslus į vienus didelius rėmus.

Kuopos darbuotojas, Juoz. Martišius, pradėjo dirbti Lipsky Real Estate biznyj. Linkime jam pasisekimo.

Koresp.

WESTVILLE, ILL. Veikalas. Prasidėjus vaidinimų sezonui, ir mūsų vyčiai subruzd. Trumpoj ateityj parodys westvilliečiams tikrai juokingą komediją, "Karolio Teta." Dauguma yra šį farsą matę krutamuose paveikluose antrašte "Charley's Aunt." Dabargi bus proga pamatyti ir išgirsti savo kalboj.

Reikia priminti, kad šiai komedijai vaidinti yra paskirtos rinktinės jėgos, kurių vaidinimas ne sykį publiką žavėdavo. Vaidinimo diena bus paskelbta vėliau.

Šokiai. Spalių 11 d. surengti vyčių šokiai visapusiškai pavyko.

Nors mūsų kuopa neskaitylinga nariais, bet "vienybėje galybė."

J. L. K.

CHICAGO, ILL. West Side. L. Vyčių 24 kp. susirinkime įvykusiame spalių 1 d. aptarta keletas reikalų.

Tartasi apie prisirengimą prie Aušros Vartų parap. bazaro kurs prasidės spalių 31 d.

Galutini prisirengimai padaryta prie kp. rudeninių šokių kurie įvyks lapkr. 14 d. Meldazio svet. Rengimo komitete darbuojasi veiklūs nariai: Ant. Valonis, Vl. Gataveckas, Vilčiauskas ir keleta darbščių mergaičių.

Vietinės liet. parapijos klebono asistentas, gerb. kun. Urbanavičius, prisirašė prie kuopos. Džiaugiamės laimikiu gauti tokį brangų narį.

Mūsų kuopa juda ir tik patyliai rengiasi prie būsiančio organizacijos vajuos. Tai mat, paslaptį ir išdaviau. Ale vistiek, vajuos pirmą dovaną ir būsiančiame vajuje turėsime laimėti. Jei manimi netikite, tai paklauskite p. Simo Žibo.

Oakley Blvd.

HARRISON ir KEARNEY, N. J. Balius. L. Vyčių 90 kp. surengė maskaradinį balių spalių 17 d. Hartmano svetainėj. Muzika buvo puiki, publikos atsilankė daug, apie 400. Pasirodo, kad vyčiai turi daug prietelių čionai. Jaunesnieji šoko, senesnieji į juos žiūrėjo. Kai-kurie būreliais sustoję snekučias. Linksma ir gražu buvo. Vyčiai puikiai pasirodė. Prie jų niekas čionai neprilygs.

R. J. St.

CHICAGO, ILL. West Pullman. Šeštadienio vakare spalių 17 d., p. Bajorūno svetainėje įvyko L. Vyčių 35 kp. šokių vakarėlis. Vakarėlis pasisekė kuopuikčiausiai. Jaunimo prisirinko daug; buvo jaunimo net ir iš kitų Chicagos kolonijų Muzika buvo gera. Žodžiu sakant, viskas buvo gražiai, per tai ir pelno liks nemažai.

S. P.

MASPETH, L.I., N. Y. Vestuvės. Rugs. 6 d., š.m. Šv. Jurgio bažnyčioje, kun. A. Kodis surišo amžinu moterystės ryšiu Antaną Šlapiką su Elena Adomaitė. Abudu yra uolūs L. Vyčių 110 kuopos veikėjai. Už savo gerą pasidarbavimą kuopa jaunai porai suteikė dovaną \$30.00 auksu.

Narys.

WATERBURY, CONN. Spalių 11 d. 1925 m. 1 val. po piet Kliūbo rūmuose L. Vyčių 7-ta kp. laikė mėnesinį susirinkimą.

Naujos narės. Prisirašė naujos narės: Elsė Siniūtė ir Anelė Inkračiūtė.

Raportai. Raportas balius surengta spalio 8 d. palikta ateinančiam susirinkimui.

Komisija balius spalių 31 d., "Halloween Dance," pranešė, kad negalima turėti viešo balius tą vakarą, kadangi naujosios mokyklos svetainė dar nebus pabaigta, kurioj buvo manyta rengti balių. Nutarė rengti privatinį vakarėlį. Pageidaujama, kad visi apsimaskuotų.

Valdybos raportas: yra išrinkta 12 delegatų atstovauti kuopą Šv. Juozapo parapijos naujosios mokyklos pašventinimo iškilmėse. Ateinančią savaitę turėsime pianą Kliūbe.

Nutarta aukoti \$100 naujosios mokyklos fondui.

Merginų sporto raportas: Plaukymo klasė atidėta ant toliau. Gimnastikų klasė prasidės kaip greit bus galima.

Coach. Vaikinų sportai: Nutarė, kad būtų pasamdyta basketball "coach." Iškaščiams padengti bus surengtas balius.

Pelnas. Krautuvės pelnas per rugsėjo mėnesį buvo \$63.85.

"K."

CHICAGO, ILL. Town of Lake. Spalių 16 d. vakare, Krenciaus svetainėj, L. Vyčių 13 kuopa surengė "Bunco Party," kuri visame kame gerai ir pavyko. Ypač, žaidimo metu vedamoji tvarka buvo pavyzdinga.

Reikia pasakyti, jog šitokia "party," Vyčių XIII kp. gyvavime, tai pirmą syk. Aišku, kad nebus ir paskutinis sykis.

Prie šios "party" surengimo daugiausia pasidarbovo J. Kaniušėnas, Onutė Katauskaitė, Kazytė Bartkaitė ir kiti kuopos nariai.

X.

CHICAGO, ILL. North Side. Gal jau ir girdėjote, kad L. Vyčių 5 kuopa rengiasi prie puikių šokių vakaro, kuris įvyks spalių 31 d. Tas vakaras komisijai labai daug darbo duoda, nes reikia labai daug puošimo. Šį vakarą užvadina Halloween Dance. Neužmirškite, kad mūsų svaidininkus reikia paremti, nes jiems labai daug išlaidų buvo per vasarą. Bet manau, kad jau visi supranta tą dalyką ir juosius parems.

Skrudžė.

MASPETH, L.I., N. Y. Liet. Vyčių 110 kuopa laikė mėnesinį susirinkimą spalių 7 d., bažnytinėje salėje. Narių susirinko apie trisdešimts.

Balius. Be paprastų nutarimų dar vienbalsiai nutarta surengti balių prieš Adventus. Šie nariai išrinkti komisijon: J. Girnius, A. Jenuškaitis ir V. Kasparas, kurie pasizadėjo pasidarbuoti, kad šis balius būtų vienas pasekmingiausių.

Sportas. Basketball komisija pranešė, kad spalių 3 d. buvo žaista basketball ir manoma, kad už savaitės arba dviejų bus sudaryta "teamas," kuris galės žaisti su kitais Vyčių kuopų tymais.

Rezignavo vice-pirm. Agnė Okiūtė, buvusi suvirš metus kuopos vice-pirm., rezignavo. Nors nariai ir nenorėjo jos rezignacijos priimti, bet esant priežasties, kad jinai negalės taip dažnai lankyti susirinkimus kaip pirmiau, buvo priimta jos rezignacija. Jos vieton išrinkta A. Kubiliūtė.

Nauja vice-pirmininkė yra labai gabi ir energinga darbuotoja. Komisijose visuomet atlikdavo darbą sąžiningai. A. Kubiliūtė lanko Washington Irving High School, New Yorke, ir sekančią vasarą žada užbaigti modistės (designer) kursą.

Linkime naujai vice-pirmininkei geriausio pasisekimo.

Narys.

CHICAGO, ILL. Bridgeportas. Spalių 3 d. Vyčių darbuotojas Juoz. Sauris pasitraukė nuo vargoninkavimo Šv. Jurgio liet. parapijoje.

Koresp.

WATERBURY, CONN. Vajus ir seimas. L. Vyčių 7 kp. valdyba, atletai, choras ir visi darbuotojai nuolat planuoja apie organ. vaju bei būsiančio seimo pasisekimą.

Allegro.

CHICAGO, ILL. Brighton Park. Spalių 22 d. įvyko L. Vyčių 36 kp. susirinkimas McKinley Park svetainėj. Svarstymų ir naujų įnešimų buvo daug.

Šokiai yra rengiami Meldazio svetainėj ir Masonic Temple. Komisijos nariai pranešė, kad darbas eina pirmyn.

Du nariai pareiškė norą organizuoti basketball ratelį. A. Urbikas renka vaikus. Mergaitės turės savo ratelį. O. Rezgaitė tuo reikalu darbuojasi.

Po nutarimų vaidinta dialogas "Dvi Sesutės." Pagirtinai atliko savo roles M. Stankiūtė ir A. Gužaitė.

Mergaitės beveik visos atsilanko kiekvieną kartą. Jų skaičius auga. Bet, kur mūsų jaunikaičiai? Jų visados buvo daugiau. Nebūtų sunku pašvesti nors vieną vakarą, ateiti pas mus ir atsivesti savo draugus. Lauksime Jūsų.

Koresp.

MASPETH, L.I., N. Y. Paskutinis prieš Adventus Balius. Liet. Vyčių 110 kuopa rengia didelį balių, kuris įvyks šeštadienyj, lapkričio 28 d., National salėje, kampas Willow ir Clinton Ave., Maspeth, N. Y. Pradžia bus 7:30 val. vakare. Kviečiame visus senus ir jaunus kuoskaitlingiausiai atsilankyti į balių, nes bus visokių užkandžių ir gėrimų, o muzikantai, tai pirmos rūšies, kurie gros lietuviškus ir amerikoniškus šokius. Kvieslys.

DETROIT, MICH. Susituokė. Rugs. 20 d., Šv. Antano bažnyčioje gerb. kun. Ig. Boreišis surišo amžiną moterystės ryšiu Petrą Minčių su Kotrina Petrauskiute. Jaunavedžiai priklauso prie L. Vyčių 102 kp. Jaunavedis yra L. Vyčių 102 kp. pirmininku, Vestuvėse dalyvavo visa L. V. 102 kp.

Jaunavedžiams linkime geros laimės.

Jaunikaitis.

CLEVELAND, OHIO. Ūkininkų vakaras. Spalių 7 d. L. Vyčių 25 kp. surengė ūkininkų vakarą (farmers' dance). Šis vakaras ir visas programos buvo kuopuikiasias. Publika susidarė iš jaunuolių ir senesniųjų. Buvo mažiausiai apie 250 asmenų. Šį vakarą pajvairino gražus papuošimas svetainės, o ypač ūkininkų-ių ūkiški drabužiai.

Gražiausiai atvaizdavusiems ūkininkus buvo suteiktos dovanos. Taip pat ir už kadriliaus geriausį pašokiimą buvo suteiktos dovanos.

Jauniems berniukams ir mergaitėms buvo lenktynės valgyne obuolių, kurie kaboją ant siūlų. Greičiausiai su tais "baisiais" sutvėrimais apsidirbusiems buvo teikiamos dovanos. Buvo ir daugiau visokių žaidimų.

Girdėti iš rengėjų, kad kuopai liksią pusėtinai pelno. Už visą pasidarbavimą šio vakaro surengime priklauso didžiausia garbė rengiamajai komisijai kuri susideda iš šių narių: pp. J. Venslovo, šios kom. pirm. ir kp. fin. rašt., vieno dabartinį kp. įžymiausių darbuotojų; P. Bortniko, dabartinio kp. pirm.; J. Medelio, A. Buknio, p-lių P. Urbšaitės, kp. antros nut. rašt.; R. Simonaitės, kp. fin. globėjos, ir O. Kupravičiūtės.

Čia kiekvienas gali lengvai įspėti, iš kokių narių susideda ši komisija—iš veikliausių kp. darbuotojų. Ačiū šiai komisijai ir kitiems kurie prisidėjo prie šio vakaro, ypatingai J. Kvedarui ir sporto rėmėjams.

Susirinkimas. Spalių 12 d. L. Vyčių 25 kp. laikė mėn. sus-mą, kurį atidarė malda kp. pirm. p. P. Bortnikas ir tvarkingai vedė. Kuopos rašt., p-lei A. Baltrušaitėi, perskaičius protokolus iš pereinamo mėn. sus-mo ir iš ekstra abudu tapo priimti vienbalsiai.

Šiame sus-me prie kp. prisirašė du nauju nariu: pp. St. Liuza ir J. Liuza, smuikininkas kuris dabar vadovauja Clevelando liet. orkestrai.

Pirmiausiai raportus išdavė veikiančioji komisija. Iš jos pranešimo paaiškėjo, kad atskaitos iš buvusio vakaro (spalių 7 d.) negalima išduoti—atidėta sekančiam sus-mui. Taip pat ši komisija pranešė, kad ji vėl rengia kitą vakarą, lapkričio 11 d. Šis vakaras bus užvardintas "Box Party."

Vėliaus pranešimą padarė teatrališka komisija. Vienas komisijos narys pareiškė, jog "Milda, Meilės Deivė" veikalas nebus galima perstatyti spalių 25 d. Priežastis tame: tą vakarą įvyksta mūsų parap. bažnyčioje 40 valandų atilaidai. Šis vakaras ir programos likosi perkelta iki po Kalėdų.

Kiti teatrališkos komisijos nariai pranešė, kad D. L. K. V. dr-jai veikalas mokinamasis "Mulkinė ir Mulkintojai." Taip pat ir L. D. K. Sąjungos 51 kp. programos yra ruošiamas.

Matyti jog ši komisija nemiega.

neveikė, bet pasizadėjo kuogreičiausiai griebtis darbo.

Parap. bazaro komisija raportavo, kad dar nieko

BOSTON, MASS. Statistika. Ši Boston, Mass. L. Vyčių 17-tos kuopos narių statistika gali būti kam įdomi. Sulyg amžiaus nariai-ės pasidalina šiaip: 55% narių tarp 14 ir 20 metų amžiaus; 25% narių tarp 21 ir 30 metų amžiaus; 15% narių tarp 31 ir 40 metų amžiaus; 5% narių 41 metų ir aukščiau.

Užsiėmimu pasidalina: kolegijos moksleivių—7 nariai; "high school" moksleivių—32 nariu; stenografių—9 narės; advokatas—1 narys; "auto" mechanikų—3 nariai; dalydė — 1 narys; spaustuvės darbininkų — 2 nariu; "clerks"—6 nariai; virėjų—3 nariai; fabriku ir šiaip darbininkų—41 nari. Kitų užsiėmimas nesužinota.

Koresp.

ŽINELĖS:

Įžymi darbuotoja p. Ant. Nausėdienė ir garsi Lietuvos operos dainininkė p. O. Pocienė, kuri Vyčių koncertuose dalyvaudavo, turėjo atvykti iš Lietuvos į Chicago spalių 21 d., bet spalio 4 d. važiuojant nuo Žaliojo Kalno Kaune, ištiko nelaimė—vežimėlis apvirto ir abi ponias sužeidė. Taigi gal porai savaičių suvėlins savo kelionę.

* * *

Pasišventęs Vyčių darbuotojas, Vincas Stancikas, dabar užsiima įvairiomis agentūromis: real estate, radio, piano, gramofonų, "Vyčiui" skelbimus renka ir t.t.

* * *

Daug pasidarbavę Vyčiams Dr. J. Poška ir p. Alb. Alaburdaitė perėjo į kitą luomą. Moterystės sakramentą priėmė spalių 12 d., Dievo Apveizdos bažnyčioj, Chicagoj.

* * *

Vincas Rūkštalis nesenaį pristoją dirbti prie gyvasties apdraudos kompanijos. Jam apielinkė pavesta yra Marquette Park. Toj pačioj kompanijoj dirba kiti du Vyčių darbuotoju: Jonas Gruštas, Town of Lake; Jonas Vilkišius, Bridgeporte.

* * *

Kun. P. Saurusaitis, buvęs Šv. Mykolo parapijos, Bayonne, N. J., klebonas, atvyko į Chicago ir apsigyveno pas tėvus Marijonus.

* * *

Kun. Dr. Ig. Česaitis, buvęs L. Vyčių Centro dvasios vadas, dabar Lietuvos universiteto filozofijos fakultete dėsto moralinę pedagogiką ir religinį auklėjimą.

* * *

Turbūt seniausia lietuvių laidotuvių įstaiga Town of Lake yra p. J. Eudeikio ir Co., 4605 So. Hermitage Ave. Nesenaį pasistatė kopytėlė, kad reikalui esant numirėlius galima ten laikyti. Beto p. Eudeikis yra ir sporto mylėtojas. Anuomet, iškilus klausimui apie įtaisymą vyčiams svaidininkams žaismavietės, p. Eudeikis buvo manęs prisidėti prie to.

THE DIFFERENCE.

Plato once asked Antisthenes, a cynic, this conundrum: "What is the difference between a crow and a flatterer?"

"One," said Antisthenes, "devours the dead, while the other devours the living."

Kas Girdėti

LAISVOJ LIETUVOJ.

Lietuvos vyriausybės delegacija į Lugano derybas. Delegacijos sąstatas į Lugano derybas yra toks: pirminkas—Dr. Jurgis Šaulys, patarėjais—p. Jonynas ir p. Petkevičius. Technikiniai ekspertai pasilieka tie patys.

Užsienių reikalų ministerijos informacijos skyriaus (Eltos) bendradarbiai nutarė kas mėnu aukoti Vilniaus vadavimo tikslams po 2% savo pagrindinės algos, kol bus išvaduotas Vilnius.

Kaimai nori skirstytis viensėdžiais. Žemės ūkio ministerija paskutiniu metu laiku gauna labai daug prašymų iš kaimų išskirstyti juos vienasėdžiais. Ypatingai daug gaunama iš Ezerėnų ir Utenos apskr.—Kreipiamasi ne tik į apskritis žemės tvarkytojus, bet stačiai į žemės tvarkymo ir matavimo dep-tą. Skirstymo vienasėdžiais darbas eina labai intensyviai. Daugiausia išskirstyta Biržų-Pasvalio apskrity. Šiomet išparceliavus daug dvarų, žemės tvarkymo ir matavimo departamentas galės daugiau matininkų paskirti į kaimus.

Lietuvos lakūnas pasiekė pasaulinį aukščio rekordą. 1925 metų spalio mėn. 8 d. 12:16 v. Kauno aerodrome, žinomas lietuvis aero-konstruktorius ir karo lakūnas vyr. leit. Gustaitis ant savo konstrukcijos aeroplanėlio "Anbo" su motoru 35 arklių jėgų pasiekė pasaulinį aukščio rekordą tos rūšies aeroplanams, būtent 46 minutėj skridimo pasiekė 4,200 metrų aukštį.

Vidaus reikalų ministerijos tarnautojai Vilniaus vadavimo reikalams paaukėjo vienos dienos uždarbį.

Vasarojaus derlius Klaipėdos Krašte. Vasarojaus valymas prasidėjo jau liepos pabaigoje. Bet rugpiūčio lietingas ir drėgnas oras valyti labai trukdė. Gana daug avių ir ankštinių javų sudygo ir pajuodavo. Bulvės iš pradžių atrodė gana geros, bet nuolatiniai lietūs jas kiek pagadino, o žemesnėse ir drėgnesnėse vietose pradėjo pūti. Runkeliai ir kopūstai atrodė gerai. Linai ir kanapės taip pat geros. Atolas želia ir pašaro atsarga žymiai padaugėtų, kad oras atolui valyti pasitaisytų. Bet jau ir dabar žymi atolo dalis drėgmės sugadinta. T.

Apeis pėsčias Lietuvą. Šveicarijos konsulas p. Veingartas nori gerai pažinti Lietuvą. Tuo tikslu jis eis pėsčias per visą Lietuvą.

Sulaikytas lenkų šnipas. Politinė policija praneša, kad rugsėjo 24 d. Klaipėdoje sulaikytas lenkų šnipas, Rumunijos pilietis Bernard Reichman. Minėtas Reichmanas pravažiuodamas tranzito būdu per Lietuvą verbavo lenkų žvalgybai agentus Lietuvoje.

Suvaržoma kelionė į Prancūziją. Vidaus reikalų ministerija iš Didžiosios Lietuvos leido keliauti į Prancūziją pirmoj partijoj—250, antroj—535 ir trečioj—260 darbininkų.

Dabar į Prancūziją bus leidžiami tie vyrai ir moterys, kurie turi 21 m. amžiaus, o vyrai atitarnavę kariuomenėj. Nesuaugusiems vizos duodamos tik tada, jei jie turi tėvų leidimą.

Išvažiavo III partija darbininkų. Šiomis dienomis Prancūzų garlais "California" išvežė Prancūzijos III partiją darbininkų, šiuokart apie 600 žmonių.

Įdomi iškasa. Obšrūtų kaime, Vilkaviškio apskrityje ūkininkas Merkšaitis beariant iškasė labai įdomų senovės akmeninį skustuvą. Toki senovės skustuvai yra labai branginami, nes jų surasta iki dabar tik 3—vienas yra Krokuvos muziejuje Lenkijoje, antras Karaliaučuje

ir trečias pas mus. Visi trys akmeniniai skustuvai iškasti Lietuvoje. P. Merkšaitis savo radinį atidavė Kauno miesto muziejui.

Klaipėdiečiai Vilniaus vadavimui. Daugelis Klaipėdos krašto paštų tarnautojų paaukėjo Vilniaus vadavimo reikalams po 5 dienų, o kiti po 4, 3 ir 2 dienų uždarbį.

Monarchistai. Politinė policija susekė Kaune slapta rusų monarchistų organizaciją, kurioj prigulėjo buvusieji rusų caro karininkai ir kareiviai. Tos organizacijos buvo tikslas, įvykus monarchistų perversmui Rusijoje, padaryti tą patį Lietuvoj ir prijungti ją prie Rusijos. Rasta daug monarchistinės literatūros ir susirašinėjimo.

Silutės lietuviai pasmerkė nekultūriškumą vokiečių, kurie uždraudė lietuviams švesti Tilžės giedotojų draugijos 30 metų sukaktuves.

Paminklas žuvusiems karžygiams. Rugsėjo m. 27 d. Klaipėdoj iškilmingai atidengtas paminklas ant kapo žuvusių Klaipėdą vaduojant sukilėlių. Iškilnėse dalyvavo Klaipėdos krašto atstovai ir buvusių sukilėlių būrys. Prie kapo pasakyta kalbų.

Senai lauktas įsakymas. "Klaip. Žin." praneša, kad Direktorija drauge su gubernatorium išleido įsakymą, kuriuo einant valdininkai gali būti pristatomi, renkami, patvirtinami ir visam amžiui pristatomi tik tada, jei jie žodžiu ir raštu moka abi krašto kalbas. Šisai įsakymas liečia ne tik tai visas autonomines, bet ir savivaldybių bei pusiauoficialines įstaigas. Kalbos mokėjimą tikrina tam tikra komisija prie krašto Direktorijos.

LENKŲ PAVERGTOJ LIETUVOJ.

Vilniuj padėtis labai blogėja, ypač dėl žymaus kritimo lenkų pinigų. Pirkkliai ir bankai bankrutuoja. Kasdien daug darbininkų nustoja darbo ir jų padėtis labai blogėja.

Rado sprogstamosios medžiagos. Spalio m. 10 d. Vilniuj šv. Trejybės bažnyčios požemiuos buvo rasta kelios dėžės sprogstamosios medžiagos, kurios sprogimas galėjo sunaikinti visą miesto dalį.

Vėl ginkluoti būriai. Miškuos tarp Slonimo ir Baranovičių pastebėta ginkluotas būrys iš 50 žmonių. Iš Slonimo pasiųsta raitelių policija jiems suimti.

Bankų bankrotai Lenkijoje. Lenkų bankų ir firmų bankrotai igauna katastrofingo pobūdžio. Didžiausią bankrotą, kokį bendrai pažįsta bankrotų istorija po karo, paskelbė Varšuvos "Bank dla Handlu ir Przemysłu." Su juo turėjo santykių beveik viso pasaulio finansistai. Užsienio kreditų suma tam bankui siekianti 10 milijonų svarų sterlingų. Dabar į Varšuvą susirinko to banko kreditoriai ir tariasi dėl padarytų nuostolių atlyginimo. Galutinai bankrotą paskelbė ir Brunowiczot banko namas, kurs taip pat turėjo daug užsienio kredito.

Uždarytas "Vilniaus Aidas." "Vilties Aidas" rašo, kad, uždarius "Vilniaus Aidą," jo vieton ruošto vienkartinio laikraščio redaktoriui policijos komisariate buvo padaryti kvotimai. Teirautasi kaip gerai redaktorių pažįstas lietuvių kalbą, o vienas policijos valdininkų buvo net pradėjęs daryti jam diktute.

Pats "Vilniaus Aidas" valdžios uždarytas neteisėtai ir kalbama, kad netrukus Vilniuj vėl bus leidžiamas.

Punso apylinkėse žmonės skundžiasi dideliais lenkų policijos savavaliavimais, kurie visai išnaudoja žmones: reikalauja "paskolinti" pinigų, kad vėliau jų neatiduotų,

fundyti, daro įvairiausių provokacijų, kratų, seka, kas skaito lietuvių laikraščius. Dvarų žemes, kaip Taurušiškiose, Paleliuose, Seivuose, Zabariškiuose, Šaltėnuose ir kt. atiduotos lenkų invalidams. Vietos gyventojai negavo.

Vilniaus lietuvių gimnazija šiemet švęs 10 metų sukaktuves.

Del lenkams patekusių lietuvių lakūnų. Lenkų spaudos žiniomis, lenkai nusistatę pasiūlyti Lietuvai apmaitinti nusileidusius Vilniuje ir lenkų paimtus du Lietuvos lakūnus į lenkų karininkus, esančius Kaune. Be to, lenkų laikraščiai siūlo, kad patį paimtą aeroplaną gražinti tik už Vilniaus krašto bažnyčių varpus, išvežtus karo metu į Rusiją, kuriuos Sovietų valdžia atidavė Lietuvos vyriausybei.

Ledai sunaikino pasėlius. Šiemet Vilniaus krašte ledai sunaikino 3,993 ha pasėlių, iš kurių 2,400 ha tenka žieminiams ir 1,593—vasarajui. Kai kuriose vietose sunaikinti pasėliai siekia 100 nuoš.

Vieniems per daug, kitiems nieko. "Vilniaus Aidas" rašo: "Vilniaus lenkų opera susikankrutijo, pernykštis dramatinis "Liutnės" ansamblis taip pat išsiblaškę, kaip žydo bitės. Vilniaus lenkai dabar laukia "Redutos," Osterwų ir kitokių vervų. Kaip eis naujesiems ši žiema, sunku pasakyti.

Vieną dalyką tačiau visai tikrai galima tvirtinti. Trijų teatrų salių Vilniaus lenkams per daug ("Didysis Teatras," "Lenkų Teatras" ir sen. rotušė). Jeigu jie būtų tikri kultūros platintojai, kuo nuolat giriasi, tai bent vieną tų salių perleistų lietuviams ar bent lietuviams ir gudams kartu, nes nei pirmieji, nei antrieji neturi nors šiek tiek tinkamos vietos vaidinimams."

Grobia mūsų senovės liekanas. Vileikos rajone lenkų archeologai pradėjo piliakalnių kasinėjimus. Randama kapų su sudegintais lavonais ir įvairių padarų iš geležies, bronzos ir molio. Randamieji daiktai turį apie 1,500 metų. Radiniai tačiau išvežami į Lenkijos muziejus.

Vilniaus vyskupiją sumažins. Lenkai steigia naują Pinsko vyskupiją, kurios pagrindą sudarys Minsko vyskupijos dalis. Prie Pinsko vyskupijos bus priskirta Vilniaus vyskupijos kraštų. Be to, Lomžos (buv. Seinų) vyskupija taip pat esanti maža ir prie jos manoma priskirti Vilniaus vyskupijos dalį, nes pastaroji esanti per didelė. Tas reikalas lenkų spaudoj, ypač tautininkų, sukėlė daug balsų, kad lenkiškieji dekanatai nieku būdu negali būti atskirti nuo Vilniaus vyskupijos, kuri pasidarytų mažiau lenkiška, negu kad iki šiol yra buvusi.

SVETUR.

Lietuvos-Italijos santykiai. Lietuvos pasiuntinys Paryžiuje ir Romoje p. Klimas spalio 3 d. turėjo ilgą pasikalbėjimą su Mussolini del prekybos sutarties sudarymo tarp Lietuvos ir Italijos ir del eilės politinių klausimų. Ta pat proga p. pasiuntinys įteikė Mussolini notą del buv. Italijos atstovo Lenkijoje Tomasini knygoj "La risurrezione delle Polonia," padarytų rebeliecijų, kurios liečia daugiausia Lietuvą ir nušviečia aliantų politiką Vilniaus ir Klaipėdos klausimais.

Ekonominis nesugyvenimas su Latvija. Latvių ekonominiai sluoksniai pasiūlė savo vyriausybei imtis kontr-represijų prieš Lenkiją, kuri uždraudė įvežti į Lenkiją visą eilę Latvijos gaminių. Vyriausybė šiuos pasiūlymus svarstanti.

Numatomas didelis tranzitas. Neseniai Miunchene įvyko Vokietijos, Lietuvos ir Rusijos susisiekimo konferencija, kurioje nustatyta geležinkelių tarifų taisyklės tranzito kroviniams. Netrukus prasidės Rusijos javų išvežimas į užsienį. Del to numatomas didelis tranzitas per Lietuvą.

Paminklas didžiojo karo kaltininkui. Pietuslavijos nacionalistai nutarė pastatyti serbui Principui, nužudžiusiam 1914 m. Austrių-Vengrų sosto įpėdinį Ferdinanda, paminklą. Kaip žinoma, del šių žudynių buvo kilęs pasaulinis karas.

Mirė nuo žmogaus įkandimo. Vienoj mirė viena p-lė, jos jauniui ją įkandus.

Mat kokios meilės ir josios pasekmių esti.

Nutarė panaikinti. Spaudos žiniomis, Lenkų vyriausybė nutarė panaikinti Lenkijos komunistų partiją.

ARGENTINOS LIETUVIŲ GYVENIMAS.

Paviršutiniai paziūrėjus Argentinos lietuvių gyvenimą negalima ką pasakyti apie jų būvį. Reikia kiek arčiau su juo apsipažinti. Proga pasinaudodamas—jau trečias mėnuo čia gyvenu—gana pažinau lietuvių gyvenimą Buenos Airėj. Taigi čionai, kiek žinodamas duodu pažinti Amerikos lietuviams.

Pirmiausiai, atvažiavus Argentinon, pamatai puikius Buenos Aires uosto ištaisymus ir gražius šalimais žaliuojančius sodus ir parkus; toliau pamatai elektra traukiančius tramvajus, kurių Lietuvoj nėra. Visa tai daro, naujai atvažiavusiam lietuviui, puikų įspūdį. Bet kas toliaus atsitiks... jisai nepamano. Atvažiavus, kur pirmiausiai eisi? Kur eisi nieko nežinodamas! Reikia eiti ieškoti darbo, kad be laiko neišleisti atsivežtus centus. Bet ar gausi greitai darbą? Tas yra didžiausia paslaptis. Tai gerai, kad važiavai turėdamas nors kokį pažįstamą ar draugą, tai visa laimė. O ne, tai klaidžiok nebyliu. Nemokėdamas kalbos, ką sakysi nuėjęs dirbtuvėn. Tai ne Jungtinėse Valstybėse, kur su žmogum apsieina daug mandgiau.

Darbą kur gausi, kur ne, o ant gelžkelio tai gausi. Na ir dirbk kaip arkllys, vos galėdamas prasimaitinti iš uždarbio. Dienos uždarbis 2 pesai 40 centavų; už valgį išskaito 90 centavų. Lyjant nedirbama, užtai nemoka, o valgį ar valgysi ar ne, 90 c. vis išskaito. Ir kaip darbininkas gali gyventi, kada reikia nusipirkti naujas drabužis ir t.t. Neretai matyt einant apdriskusį žmogų, tai gelžkelio darbininkas. O miegojimas tai jau gana. Lietuvoj šuva daug geriau guli. Ant plikos žemės turi gulėti; jeigu turi ką pasitiesti, tai labai gerai.

Kita dauguma lietuvių dirba prie medžio apdirbimo. Uždarbis rodos gana geras, bet kai reikia užmokėti už kambarį ir kitus reikalus, tai išeina lygiai. Vienintėlis kambarys mėnesiui kainuoja 40—45 pesai, ir tai be virtuvės. Virtuvė pastatyta iš lentgalių kieme. Nusipirkai mažą pečiuką mediniais angliais kurenamą ir gyvenk.

Nors ir varge gyvendami lietuviai, neturi kokios pavyzdingos organizacijos ar draugijos, kaip pavyzdžiui Šiaurės Amerikoje. Yra vienintėlė draugija stovinti ant komunistiškų pamatų, pasivadavusi "Lietuvių apšvietos draugija," pusiau prisišliejusi prie Argentinos komunistų. Šiaip apie politiką nieko nekalba, jokio laikraščio negirdėti, žodžiu sakant, Argentinos lietuviai stovi ant bedugnės krašto, kalbant tikiybiniu atžvilkiu. Šioji karta Lietuvai yra žlugusi.

B. Strakelaitis.

("Garsas")

Mažiau, bet daugiau. Tas profesorius kalba septyniomis kalbomis.

— Bet jo žmona kalba tik viena kalba ir suvaldo ji.

* * *

Mokytojas:—Oras, šviesa ir vanduo vyriausi daiktai, žmogaus sveikatai reikalingi. Gal jūs dar kitus žinot?

Mokinys:—Duona, sviestas, sūris, ponas mokytojau.

* * *

— Ar tu supranti delko Juozaičių dukrelės visada dainuoja duetą?

— Delto, kad nė katra nenori prisimti kaltės.

Kas Klausia-Tas Neklysta

QUESTION BOX.

Klausimas. Viena lenkaitė man tvirtino, kad giesmė "Pulkim ant kelių" yra lenkų sustatyta, o tik į lietuvių kalbą išversta. Lietuviai sako, kad lenkai pasisavino ją; kad ją parašęs lietuvis. Prašau paaiškinti.

Lietuvaitė Vytė.

Atsakymas. Giesmė "Pulkim ant kelių" parašė kun. Antanas Strazdas (Drazdauskas, 1763—1833). Šis Lietuvos liaudies lirinis dainius ir vargdienių mokytojas buvo karštas lietuvis patriotas.

Question. When was serfdom abolished in Lithuania?

Answer. February 19, 1861.

Klausimas. Turiu 16 metų amžiaus. Peršasi gana geras vaikinas. Bet mano mamytė nori, kad palaukčiau iki 20 m. amžiaus. Kada geriau susituokti? **Onutė.**

Atsakymas. Tamstos mamytė yra geriausia prietelė; perėjusi gyvenimo mokyklą. Jaunuoliai dažnai vaduojasi jausmais, o ne protu. Motinos patarimus reik įvertinti. Tada geriausia susituokti, kada jaunuoliai yra pilnai prisiruošę prie tokio gyvenimo.

Question. How large was the population of Lithuania at the time of its partition by Russia and Prussia?

Answer. About 2,388,020.

Klausimas. Turiu daug abejojimų tikėjimo dalykuose. Daug dalykų išrodo lyg vaikų "zabovos." Noriu pažinti tiesą ir jos laikytis. Ką man patartum daryti?

B. Raudėlaitis.

Atsakymas. Abejojimai—tai dvasinės ligos ženklai. Pavojinga. Liga gali giliau paliesti protą. Patarčiau kreiptis, tokiam atsitikime, prie gydytojo-kunigo ir naudotis juo priskirtais vaistais. Tamstai nekaštuos nė vienas centas, o gausi ir patarnavimą ir vaistų.

Kristus yra "kelias, tiesa ir gyvenimas." Kas Jį seka, nevaikščioja tamsybėse ir turi gyvenimo šviesą...

Question. When did the Lithuanian writer, Simanas Dankantas, live?

Answer. He was born in 1793, died in 1864.

Klausimas. Ar tiesa, kad Vytautas yra pastatęs savo kaštais daug bažnyčių Lietuvoje? **Vytis.**

Atsakymas. Taip. Iš Istorijos žinome, kad Didysis Lietuvos Kunigaikštis Vytautas pastatė bažnyčias: Varniuose, Viduklėje, Kaltinėnuose, Kelmėje, Raseiniuose, Luokėje, Kražiuose, Eirogalėje ir Velionoje. Skaityk Lietuvos Istoriją, Simano Daukanto, tomas II, pusl. 248.

Klausimas. Kodel mano Juzytė užsimerkia, kuomet aš bučiuoju ją? **Susipazeliavęs.**

Atsakymas. Ponuli, geriau tu jos pačios paklausk apie tą dalyką.

Question. How was New England so named?

Pajurietis.

Answer. The name was first given to the district by Capt. John Smith in his map of 1616.

Question. Is there a K of L hymn written in English?

Answer. Not yet. Here is an opportunity for someone with a poetical turn of mind to do a worthy thing for his organization.

A HEBREW'S LOGIC.

A perplexed Hebrew who had made a garment for a youth, and found himself unable to dispose of the surplus fullness, which appeared when trying it on the young candidate, declared vociferously:

"Dot coat is goot. It ish no fault of de coat. De poy ish too slim!"

LIETUVOS UNIVERSITETO CHORO REIKALU.

(Šį rašinėlį dedame "Vyšin" ne delto, kad manytume jog padarytume įtakos tuo reikalu Lietuvos universitete, bet, kad įdomiau dainos menu mūsų tautoje. Tas rašinėlis paduoda kaip kam įdomių žinelių. Red.)

Pasaulio universitetai, bent jų dauguma, turi savo chorus ir tai, nebent kokius. Tie chorai, koncertuoja netik pas save namie, bet ir kartais išvažiuoja užsienin. Tokie studentų chorų apsilankymai neša visokiariopą apčiuopiamą ir neapčiuopiamą naudą, iš vienos pusės supažindindami studentus su kitų šalių studentais-kolegomis; iš antros pusės, populizerizuoja vardą ir dainą tos šalies, iš kur yra atvažiavę. Tokių chorų gastrolės sudaro daug naujų pažinčių, kurios kartais netik asmeniui, bet nau dingos ir pačiai valstybei.

Pas mus, kažin kodėl lig šioliai universitetas neturi choro, su kuriuo, jei ne užsieny, tai nors pačiam Kaune galėtų viešai duoti vieną-kitą koncertą. Kaip tik pas mus ir galėtų studentų choras dainos meną atstovauti, nes studentų-čių tarpe yra netik muzikalių žmonių, gražių balsų, bet ir noro dainuoti, ką parodo atskirų studentų organizacijų chorai.

Pernai, ateitininkai turėjo neblogą chorą jau spėjusį porą kartų viešai pasirodyti; šimet, girdėti ir kitos grupės tuo reikalu susirūpinusios ir labai galimas daigtas, kad universitetas choro neturės, o tam tarpe bus keli atskirų organizacijų studentų chorai.

Tai yra visai nenormalu ir reikėtų pirmiausiai suorganizuoti universiteto chorą, o paskiau teorganizuoja chorus ir atskiros studentų grupės. Kaip tik šimet yra daug naujų studentų-čių kurie dainavo gimnazijų choruose, pažįsta gaidas, yra mokęsi muzikos ir t.t. Iškeldamas šį klausimą turiu galvoje ir tai, kad mūsų studentų choras skolingas latvių studentams ir tie, kiek žinau, laukia mūsų atvažiuojant. **Es.**

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

Maspethian vytė J. C. Su eilėmis neprisiuntei savo vardo pavardės ir antrašo redakcijos žiniai. Beto dar ir eilės persilpnos. Nedėsimė "Vyšin."

Dainora. Rašinėlį "Aš Alkoholis" ir eilėraščius gavome. Skaitysime.

"With the Waterbury Amateurs." We received your correspondence. Thanks. It was too late for this issue. We shall publish it in the following one.

P-lei M. C. Vansavičiūtei. Kuopos sus-mo aprašymą patalpinsime sekančiame numeryj.

Reporteris, Youngstown, Ohio. Korespondencija šiam numeriui suvėluota. Patalpinsime sekančiame.

Visiems korespondentams. Ačiū už rašinėlius. Tiki-mės tolesnio Jūsų bendradarbiavimo. Padarysime savo organą gyvą ir tikru atspindžiu organizacijos darbuotės. Duosite kitiems save pažinti.

PROGRESS.

Two little girls were comparing progress in catechism study:

"I've got to original sin," said one. "How far have you got?"

"Me? Oh, I'm way beyond redemption," said the other.

* * *

"The doctor has ordered her to the seashore. Now they're having a consultation."

"Of doctors?"

"Of dressmakers."